

Jaarverslag Schooljaar 2024-2025

Beste samenwerkingspartner,

Ieder jaar beschrijft het Regionaal Bureau Leerrecht (RBL) haar activiteiten over het vorig schooljaar in een uitgebreid jaarverslag. Dit keer zagen we dat het aantal leerlingen dat verzuimt, is gedaald. Dat is een mooie ontwikkeling, waar we samen met scholen en samenwerkingspartners aan werkten.

Onze consultants zetten zich dagelijks in om schooluitval en thuiszitten te voorkomen en te verminderen. Daarnaast begeleiden wij jongeren richting een zelfstandige toekomst.

Ook rond het Doorstroompunt zat het RBL afgelopen jaar niet stil. We bereidden ons voor op de nieuwe wet 'Van school naar duurzaam werk' en het nieuwe regionale programma 'Voortijdig schoolverlaten en duurzaam werk'. Beiden treden in het nieuwe jaar in werking. Het RBL is volledig klaar voor de uitbreiding van de doelgroep van 23 naar 27 jaar in 2026. Dat doen we niet alleen, maar samen met scholen, gemeenten, sociaal ontwikkelbedrijven en de arbeidsmarkt.

Ik dank u hartelijk voor de prettige samenwerking in het afgelopen jaar. Ik hoop dat we ons ook de komende tijd gezamenlijk kunnen blijven inzetten voor de kinderen en jongeren in onze regio.

U kunt [hier](#) het jaarverslag 2024-2025 van Regionaal Bureau Leerrecht lezen. Veel leesplezier!

Hartelijke groeten,

Regionaal Bureau Leerrecht is onderdeel van Regio Holland Rijnland. Wij zijn een samenwerkingsverband van dertien gemeenten in de Leidse regio, de Duin- en Bollenstreek en de Rijn- en Veenstreek. Samen verbeteren we de kwaliteit van wonen, werken, leren en leven.

Verstuurd naar: griffie@voorschoten.nl

Holland Rijnland, Schuttersveld 9, Leiden, Nederland

Jaarverslag

Schooljaar 2024–2025

**Regionaal
Bureau
Leerrecht**

Regio Holland Rijnland
November 2025

Voorwoord

Alle kinderen in Nederland hebben recht op onderwijs en ontwikkeling. Daarmee leggen zij een positieve basis voor hun toekomst. Door zich te ontplooiën en onderwijs te volgen, vergroten zij de kans op een baan die aansluit bij hun talenten en interesses. Het Regionaal Bureau Leerrecht (RBL) werkte ook het afgelopen jaar, in opdracht van elf gemeenten, aan het voorkomen en verminderen van verzuim, thuiszitten en schooluitval. In dit jaarverslag over schooljaar 2024–2025 leest u meer over de laatste cijfers en ontwikkelingen, en over de activiteiten van het RBL.

De medewerkers van het RBL zetten zich dagelijks in voor de ontwikkelkansen van de jeugd in onze regio. Zij spraken en ondersteunden jeugdigen en hun ouders, fungeerden als sparringpartner voor scholen en andere partners, en zorgden voor de registratie van alle thuiszittende kinderen. Dit jaar werd geëxperimenteerd met een meer preventieve aanpak, bijvoorbeeld door al in een vroeg stadium verzuimgesprekken te voeren op scholen. Daarnaast is het RBL gestart met het actief onder de aandacht brengen van schoolaanwezigheid.

Ik geloof dat een positieve benadering van aanwezigheid, in plaats van afwezigheid (verzuim), ons kan helpen om verzuim en dreigende uitval te voorkomen.

Een mooie ontwikkeling is dat het verzuim in onze regio voor het eerst in jaren is gedaald. Scholen en de consultants van het RBL hebben hier hard aan gewerkt. Het aantal kinderen dat (gedeeltelijk) geen onderwijs volgde, groeide echter wel. Nog altijd kampen veel jongeren met mentale problemen. Zij ervaren druk, voelen zich vaker eenzaam en hebben meer moeite op school of thuis. Dit is een maatschappelijk probleem dat we alleen kunnen keren als we ons hier allemaal verantwoordelijk voor voelen. Ik vind het bewonderenswaardig dat de consultants van het RBL, juist in deze uitdagende tijd, blijven zoeken naar oplossingen voor kinderen die al thuiszitten én tegelijkertijd manieren vinden om eerder in te grijpen.

Ook rond het doorstroompunt en het voortijdig schoolverlaten zat het RBL niet stil. In 2026 treden zowel de nieuwe wet Van school naar duurzaam

werk als het nieuwe VSV-programma in werking. Ik kijk bijzonder positief terug op de bijeenkomst in januari 2025, waar professionals elkaar ontmoetten, ervaringen uitwisselden en samen de contouren van het nieuwe VSV-programma schetsten. Het RBL is volledig voorbereid op de uitbreiding van de doelgroep van 23 naar 27 jaar in 2026. Hiervoor werken we niet alleen samen met scholen, maar ook met de arbeidsmarkt.

Ik ben trots op alles wat we het afgelopen schooljaar hebben bereikt en kijk ernaar uit om dit samen met u voort te zetten.

Veel leesplezier!

Jolanda Langeveld,
Portefeuillehouder Maatschappij
Regio Holland Rijnland

Inhoudsopgave

Conclusie en reflectie schooljaar 2024–2025	4	4 Voortijdig schoolverlaten en het Doorstroompunt	35
Inleiding	7	4.1 Voorbereiding wet 'van school naar duurzaam werk'	36
1 Wettelijke leerplichttaken po en vo	9	4.2 Werkwijze Doorstroompunt bij voortijdig schoolverlaten	36
1.1 Cijfers en ontwikkelingen	10	4.3 Cijfers en ontwikkelingen	38
1.2 Inzet van RBL op de wettelijke leerplichttaken	15	4.4 Onze inzet bij de monitoring van voortijdig schoolverlaters	39
2 Aanvullende regionale opdracht	18	4.5 Onze inzet bij de monitoring Praktijk- en Speciaal onderwijs	41
2.1 Cijfers en ontwikkelingen	19	4.6 Onze inzet bij de begeleiding van jongeren tot 23 jaar	43
2.2 Inzet van RBL op geoorloofd verzuim	22	4.7 Pilots in voorbereiding op nieuwe doelgroep 23–27 jaar	46
3 Voortijdig schoolverlaten voorkomen	24	5 Samenwerking Voortijdig schoolverlaten	47
3.1 De oorzaken van voortijdig schoolverlaten	25	5.1 Regionale gemeentelijke vsv projecten	48
3.2 Werkwijze van het Doorstroompunt bij verzuim op het mbo	26	6 Het RBL als lerende organisatie	50
3.3 Cijfers en ontwikkelingen	27		
3.4 De inzet van het Doorstroompunt bij verzuim	30		
3.5 Preventieve inzet bij overstap vo–mbo en schoolkeuze	34		

Dit is een interactief document. Door te klikken op de titels in de inhoudsopgave, komt u direct op de betreffende pagina.
Via rechtsboven, gaat u naar de inhoudsopgave.

Conclusie en reflectie schooljaar 2024–2025

Ook in het afgelopen schooljaar heeft het Regionaal Bureau Leerrecht (RBL) zich iedere dag ingezet om thuiszitten te voorkomen en te verminderen en verzuim tegen te gaan. Dit deden wij in opdracht van 11 gemeenten, waarin bijna 60.000 kinderen en jongeren wonen in de leeftijd van 5–18 jaar. Gelukkig gaat 98,5% van hen 'gewoon naar school'.

Schooljaar 2024–2025 in cijfers

- 60.000 kinderen en jongeren totaal in de regio
- Actief op 200 scholen
- 6500 verzuimmeldingen van 180 verschillende scholen
- 550 lopende vrijstellingen
- 300 meldingen absoluut verzuim
- 1000 meldingen voor kinderen die (gedeeltelijk) thuiszitten
- 1300 jongeren gebeld
- 1000 jongeren thuis bezocht
- 290 jongeren begeleid
- 650 preventieve gesprekken op het mbo

Primair- en voortgezet onderwijs

Het RBL heeft de wettelijk taak om verzuim te monitoren en aan te pakken. Het verzuim in de regio is afgelopen schooljaar gedaald en met name in het voortgezet onderwijs (vo) is een flinke daling te zien. Scholen zijn beter gaan melden en zetten ook meer in op preventie. Als RBL ondersteunen we de school bij het voorkomen van verzuim en uitval. Aan iedere school waren ook afgelopen schooljaar één of twee consulenten verbonden. De consulent

gaat samen met de leerling, ouder(s)/verzorger(s), de school en eventueel andere instanties op zoek naar een oplossing om het verzuim terug te dringen. Wanneer het verzuim verwijtbaar is, maakt het RBL afspraken om het verzuim te stoppen. Bij complexe verzuimcasuïstiek maakten we afgelopen schooljaar vaker een proces-verbaal op.

Afgelopen schooljaar hebben we op een aantal vo-scholen preventieve gesprekken gevoerd. Op deze scholen gaat de verzuimconsulent al voor een officiële melding in gesprek met een leerling. De eerste resultaten hiervan zijn positief. Ook zijn we gestart met het aandacht vragen voor schoolaanwezigheid. De focus op schoolaanwezigheid in plaats van afwezigheid (verzuim) is een positieve benadering van leerplicht, waarbij het bevorderen en behouden van betrokkenheid bij de school centraal staat. Scholen zijn hiervoor aan zet, maar vanuit het RBL ondersteunen we deze ontwikkeling.

Sinds 2019 heeft het RBL van onderwijs- en gemeentebestuurders de aanvullende opdracht gekregen om ook alle kinderen met een schoolinschrijving die geoorloofd thuiszitten in

beeld te krijgen en te ondersteunen. Het aantal kinderen dat thuiszat met een schoolinschrijving is afgelopen jaar opnieuw gestegen, maar wel minder hard dan de jaren daarvoor. Psychische problematiek wordt nog altijd als belangrijkste oorzaak genoemd van thuiszitten.

Het RBL voert meerdere keren per schooljaar met alle vo-scholen het gesprek over leerlingen die volledig thuiszitten en kinderen die structureel minder dan 50% van het onderwijs volgen. Ook met po-scholen hebben we veelvuldig contact over deze doelgroep. In de gesprekken met de scholen bespreken consulenten wat de oorzaak is van het (gedeeltelijk) thuiszitten, wat de huidige dagbesteding is, hoeveel onderwijs het kind nog volgt en welk plan er is voor (volledige)terugkeer naar school. Daarnaast wordt expliciet stilgestaan bij de vraag of – en vanuit welke ketenpartner – de regie is belegd.

Op beleidsniveau werkten we afgelopen schooljaar intensief samen met andere partijen in de regio. We namen deel aan overleggen, zetten ons actief in voor een betere data-analyse van de thuiszitters, droegen bij aan de herziene versie van de 'Handreiking

rollen, taken en verantwoordelijkheden' en aan waren betrokken bij de analyse naar de doelgroep hoogbegaafde kinderen.

Het Doorstroompunt en voortijdig schoolverlaten

In het voorkomen van voortijdig schoolverlaten (vsv) werken veel partijen (scholen, gemeenten, het Doorstroompunt) samen. Samen met de jongeren en ouders wordt ingezet op het voorkomen van uitval. Daar waar dat geen optie is, wordt zo mogelijk ingezet op begeleiding naar werk of andere vormen van begeleiding. Dat deze samenwerking succesvol is, blijkt uit het percentage nieuwe vsv'ers dat het afgelopen schooljaar verder is gedaald én lager is dan in benchmarkregio's. Ook het verzuim van de mbo'ers daalde het afgelopen schooljaar. De consultants van het Doorstroompunt hebben zich, samen met het mbo, ingezet om verzuim en schooluitval zo veel mogelijk te voorkomen. De consultants werken zo veel mogelijk op locatie van het mbo, zodat samenwerken vanzelfsprekend wordt. Het Doorstroompunt sprak het afgelopen schooljaar met meer jongeren en hun ouders, dan het voorgaande schooljaar. Hoewel er sprake is van

afnemend verzuim, zijn er sommige jongeren die heel veel verzuimen.

Jongeren zonder schoolinschrijving zijn in beeld bij het Doorstroompunt; het Doorstroompunt bereikt een groot deel van deze groep. De consultants van het Doorstroompunt zetten zich in om deze jongeren zo nodig begeleiding te bieden naar school en werk. Er zijn veel jongeren gebeld en thuis bezocht. Met de meeste voortijdig schoolverlaters gaat het goed. Zij geven aan met veel plezier te werken. Vaak werken zij in loondienst en soms hebben zij een eigen onderneming. Op de krappe arbeidsmarkt zijn nog steeds veel kansen voor jongeren; ook zonder startkwalificatie.

Het afgelopen schooljaar is de voorbereiding op de nieuwe wetgeving (ingangsdatum 1 januari 2026) 'van school naar duurzaam werk' voortgezet. Het doel van deze wet is zorgen voor meer gelijke kansen. Jongeren die het nodig hebben krijgen hulp in de stap van school naar werk. De wet heeft invloed op de dienstverlening van mbo-instellingen, gemeenten en het Doorstroompunt omdat zij jongeren ondersteunen in deze stap. In de voorbereiding op de wet werkt het Doorstroompunt

nauw samen met de arbeidsmarktregio en de scholen. Als voorbereiding op de nieuwe wetgeving is extra ingezet op de entree opleiding. Daarnaast heeft het Doorstroompunt zich op de nieuwe opdracht voorbereid door in pilots jongeren langer te monitoren en begeleiden (tot 27 jaar) zoals wordt voorgesteld in de nieuwe wet. Deze pilots voor de doelgroep 23-27 jaar geven steeds meer inzichten, waardoor het Doorstroompunt goed voorbereid is op deze opdracht.

Inleiding

We werken bij het RBL in opdracht van 11 gemeenten, als onderdeel van Regio Holland Rijnland. Leidend hierbij is het [beleidsplan 2022–2025](#). Hierin heeft het Algemeen Bestuur van Regio Holland Rijnland de missie van het RBL als volgt vastgesteld:

Missie van het RBL

Iedereen verdient kansen op onderwijs en ontwikkeling. Sommige kinderen en jongeren hebben steun nodig bij het grijpen van die kansen. Wij bieden die steun.

Waar we spreken van kinderen en jongeren gaat het om de doelgroep van 5- tot 23-jarigen. Onze primaire inzet is dat **alle jongeren tussen de 5 en 23 jaar die daartoe in staat zijn, onderwijs volgen tot zij een startkwalificatie hebben behaald**. Wanneer dat op geen enkele manier haalbaar is, helpen we jongeren op andere manieren – richting werk, zorg of een vorm van dagbesteding.

Juridische kaders

De juridische kaders waarbinnen het Regionaal Bureau Leerrecht, Regio Holland Rijnland (RBL) opereert zijn de Leerplichtwet (voor minderjarigen) en de Doorstroompunt-wetgeving:

Leer- en kwalificatieplicht

Alle kinderen in de leeftijd van 5 tot en met 15 jaar die in Nederland wonen, zijn leerplichtig. Zij moeten ingeschreven zijn op een school en onderwijs volgen op de school waar ze staan ingeschreven. De leerplicht duurt tot en met het einde van het schooljaar waarin het kind 16 jaar wordt. Met de kwalificatieplicht wordt de leerplicht verlengd tot de dag dat de leerling een startkwalificatie (minimaal diploma op havo of mbo2-niveau) heeft gehaald, of tot de dag waarop de leerling 18 jaar wordt.

Doorstroompunt-wetgeving

Naast de Leerplichtwet voert het RBL de Doorstroompunt-functie uit, voor jongeren onder de 23 jaar. Doel van de Doorstroompunt-wetgeving is het scheppen van voorwaarden voor jongeren om de voor hen hoogst haalbare en meest passende onderwijs- en/of arbeidsmarktpositie te bereiken.

De Doorstroompunt-functie omvat vier taken:

- Zorgdragen voor goede registratie van alle jongeren tussen 18 en 23 jaar die niet op school zitten en nog geen startkwalificatie behaald hebben.
- In beeld brengen en begeleiden van jongeren die zijn uitgevallen, gericht op terugleiden naar school, werk of een combinatie daarvan.
- Coördineren en initiëren van samenwerking tussen partijen die te maken hebben met deze jongeren en het onderhouden van dit netwerk.
- Alle jongeren in beeld houden die van het Praktijk- en Speciaal onderwijs afkomen.

Jaarverslag 2024–2025

In dit jaarverslag rapporteert het RBL over haar inzet in schooljaar 2024–2025. De eerste twee hoofdstukken beschrijven onze inzet en resultaten in het primair onderwijs (po) en voortgezet onderwijs (vo), zowel op onze wettelijke taken als op onze aanvullende regionale opdracht. Daarbij is ook aandacht voor de belangrijkste cijfers en ontwikkelingen van afgelopen jaar. In de drie hoofdstukken die daarop volgen gaan we in op onze inzet en resultaten in het middelbaar beroepsonderwijs (mbo), namelijk voortijdig schoolverlaten en verzuim op het mbo. Tot slot is te lezen hoe het RBL zich ontwikkelt als lerende organisatie.

1 Wettelijke leerplichttaken po en vo

Het RBL heeft de wettelijk taak om ongeoorloofd verzuim te monitoren en aan te pakken. In dit hoofdstuk worden als eerste de belangrijkste cijfers en ontwikkelingen rond het ongeoorloofd verzuim besproken. Daarna is beschreven wat de inzet van het RBL hierop is geweest het afgelopen schooljaar.

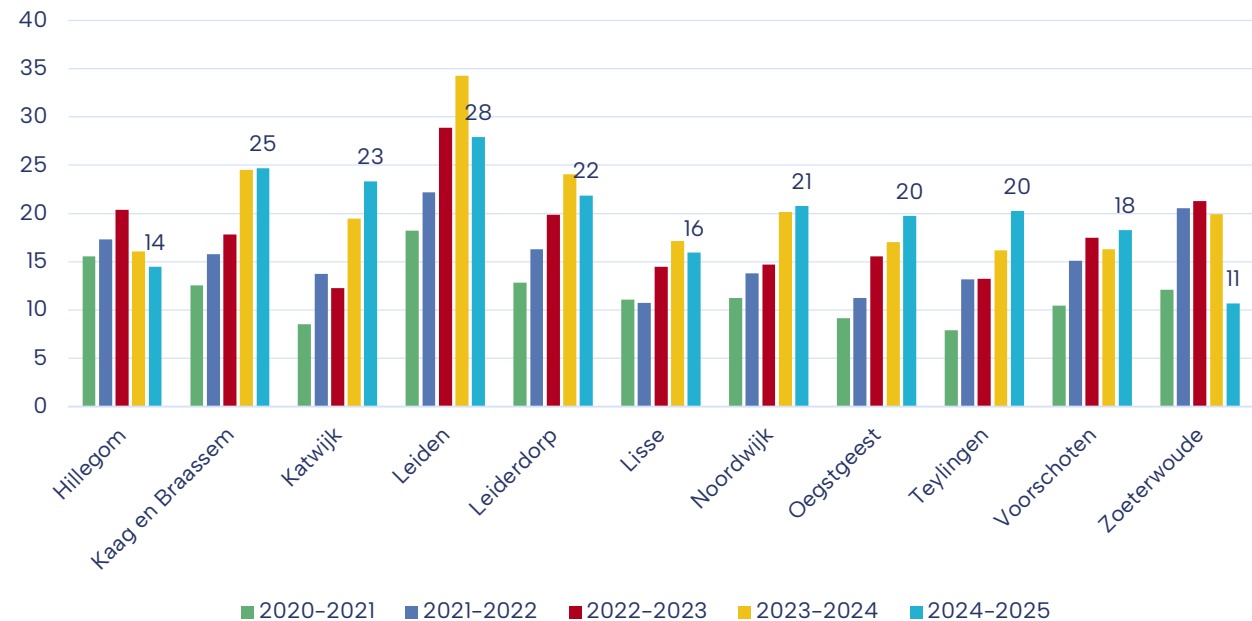
1.1 Cijfers en ontwikkelingen

Afgelopen schooljaar zijn 22 op de 1000 ingeschreven kinderen (2,2%) bij ons gemeld voor verzuim¹. Net als voorgaande jaren werden in gemeente Leiden – met 2,8% van de ingeschreven kinderen tussen de 5 en 18 jaar (28 op de 1000 jongeren) – relatief de meeste kinderen gemeld. Het totale verzuim in de regio is gedaald en dit geldt ook voor ongeveer de helft van de individuele gemeenten.

Vo-school

” Ze is heel kundig in wat ze doet en een prettige ketenpartner om mee samen te werken.

Aandeel po/vo jongeren (5-18 jaar) dat 1 of meerdere keren is gemeld voor verzuim
Per gemeente, per 1000 ingeschreven jongeren

¹ Dit gaat om relatief verzuim, zoals spijbelverzuim, luxe verzuim en overig verzuim (incl. preventieve verzuimmeldingen).

Aantal meldingen in het primair onderwijs blijft laag

Afgelopen jaar ontvingen wij 211 verzuimmeldingen vanuit het po (over 178 personen). Het aantal verzuimmeldingen dat wij vanuit het po ontvangen blijft laag. Sommige kinderen worden wel met grote regelmaat ziekgemeld door hun ouders, wat in eerste instantie als geoorloofd verzuim wordt vastgelegd en niet bij het RBL kan worden gemeld. Dit verzuim kan problematisch worden en alsnog resulteren in een thuiszitter. Scholen zijn op de hoogte van het belang van tijdig melden om erger verzuim of uitval te voorkomen.

Het aantal meldingen voor 'luxé verzuim' steeg de afgelopen jaren, maar is dit jaar gelijk gebleven. Het gaat hierbij om kinderen die zonder toestemming buiten de schoolvakanties op vakantie gaan.

Verzuim in het voortgezet onderwijs flink gedaald

Het verzuim in het vo is flink gedaald. Scholen waar sprake is van veel verzuim vanwege de doelgroep, zijn beter gaan melden. Het verzuim wordt steeds beter geregistreerd en er wordt meer ingezet op preventie. In het afgelopen schooljaar kregen

we 1866 meldingen voor 1075 personen, in het vorige jaar waren dat 2131 meldingen voor 1118 personen. Soms waren dit meerdere meldingen per persoon. We zien ook dat er minder sprake is van verzuimrecidive. Dit is gedaald van 16% in schooljaar 2023-2024 naar 13% afgelopen schooljaar. Bij recidive zijn we soms genoodzaakt handhavend op te treden. Zeker wanneer er geen complexe problematiek speelt. Hierbij verwezen we net zo vaak naar Halt als vorig schooljaar, maar wel meer dan de jaren ervoor. Het RBL kan jongeren van 12 tot 18 jaar naar Halt verwijzen, wanneer er sprake is van minimaal 12 uur afwezig/te laat en maximaal 60 uur afwezig/te laat. Bij Halt gaat de jongere starten met een Halt-traject. Meestal bestaat het traject uit meerdere gesprekken, een digitale leeropdracht en een gesprek met afspraken voor de toekomst. Er kan ook een werkstraf worden opgelegd. Het doel van Halt is om ervoor te zorgen dat de jongere in de toekomst betere keuzes kan maken. Juist om te voorkomen dat jongeren gelijk strafrechtelijk vervolgd worden met een proces-verbaal, is het belangrijk dat scholen tijdig melden. Als verzuim gemeld wordt na de 60 uren-grens is een traject bij Halt niet meer mogelijk.

Meer processen-verbaal bij complexe verzuimcasuïstiek

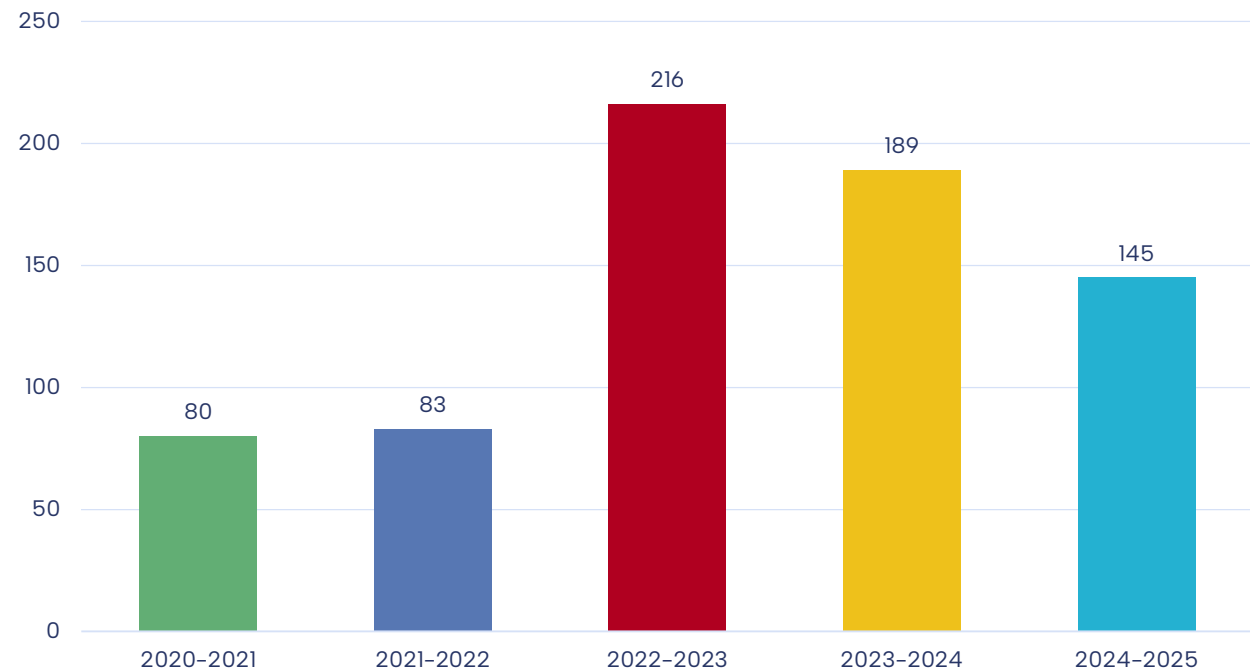
Bij complexe verzuimcasuïstiek is afgelopen schooljaar vaker een proces-verbaal opgemaakt. Er speelt dan problematiek rondom de jeugdige en het verzuim. Deze afweging wordt zorgvuldig gemaakt door de consulenten, waarbij altijd gekeken wordt naar het belang van de leerling. Een proces-verbaal kan bijvoorbeeld een middel zijn om hulp op gang te krijgen of om te begrenzen, daar waar dat niet op een andere manier gebeurt.

Aantal absoluut verzuimers opnieuw gedaald

Het aantal absoluut verzuimers is, net als vorig jaar, gedaald. Dit zijn kinderen die leerplichtig zijn, maar geen schoolinschrijving hebben. In het schooljaar 2022-2023 was er sprake van een grote stijging vanwege de komst van een grote groep Oekraïense vluchtelingen. Van deze groep hadden op dat moment 101 kinderen geen schoolinschrijving. Dit jaar zijn dat er nog maar 23. De doelgroep is goed in beeld en vanuit het onderwijs wordt er alles aan gedaan om voldoende aanbod voor hen te creëren.

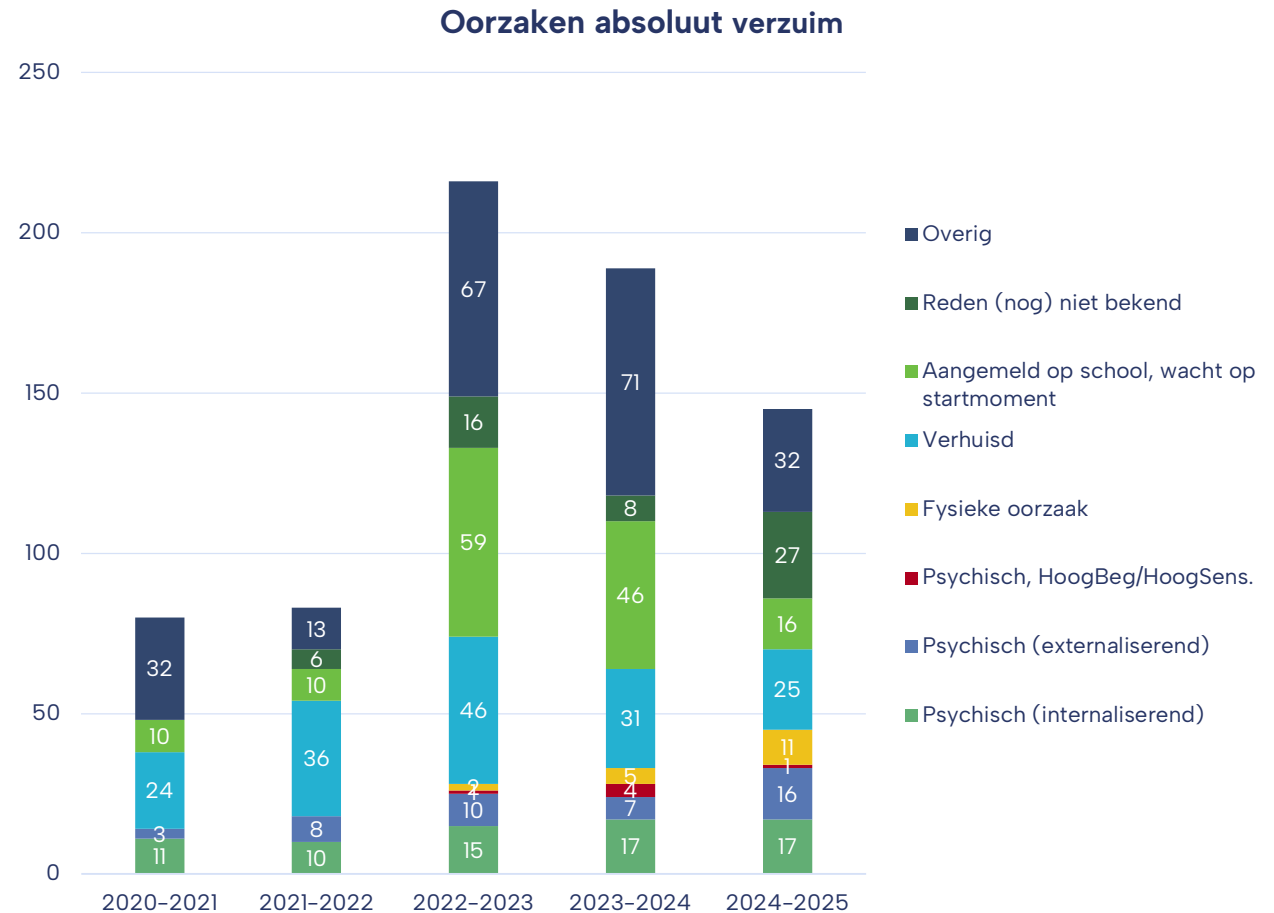
Aantal absoluut verzuimers weer verder gedaald

Absoluut verzuim, langer dan 3 maanden in schooljaar

Er zijn verschillende redenen waarom een kind thuis komt te zitten zonder een schoolinschrijving. Een deel is administratief van aard, zoals een verhuizing of het wachten op het startmoment van school. Vanuit het RBL wordt altijd gekeken naar de oorzaak van het absoluut verzuim, zodat de juiste ondersteuning geboden kan worden. Bij enkele kinderen speelt dermate veel problematiek dat onderwijs nog niet aan de orde is. Een beroep op vrijstelling is dan een vervolgstap. Toch is veel van het absoluut verzuim binnen het schooljaar weer opgelost. Zo gaan 33 kinderen weer naar school en zijn eveneens 25 kinderen inmiddels weer verhuisd uit de regio. 30 kinderen zijn 18 geworden en niet langer leerplichtig. Er resteert (dd. 1 augustus 2025) nog een groep van zo'n 46 leerplichtige minderjarigen zonder schoolinschrijving, maar sommigen van hen zitten wel al in een proces om tot een inschrijving te komen.

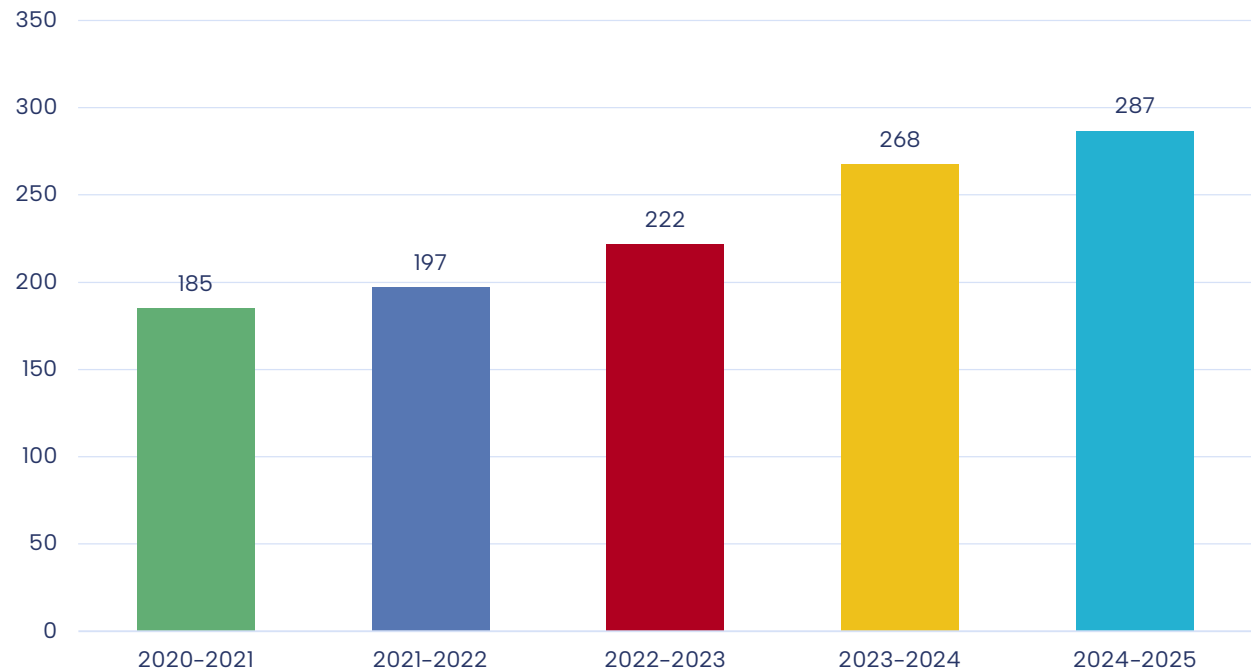

Vrijstellingen in de regio

Het RBL heeft de wettelijke taak om vrijstellingen te beoordelen en monitoren. Dit gaat om verschillende vrijstellingen, zoals vrijstelling 5 onder b² (59 lopende vrijstellingen) en vrijstelling 5 onder c³ (116 aantal lopende vrijstellingen). Meer informatie hierover is te lezen in het tabellenboek. Vanuit het RBL hebben we daarnaast veel te maken met de vrijstellingen 5 onder a. Een vrijstelling 5 onder a is een vrijstelling die wordt afgegeven als er sprake is van lichamelijke of psychische redenen waardoor het kind niet naar school kan gaan. Een groot gedeelte van deze vrijstellingen wordt afgegeven voor kinderen waarbij sprake is van meervoudige problematiek. Het RBL beoordeelt deze vrijstellingen niet zelf, dit wordt door een onafhankelijke arts of instelling gedaan.

Het aantal vrijstellingen 5 onder a is dit jaar, net als voorgaande jaren, licht gestegen. Dit heeft te maken met een stijging van het aantal kinderen met meervoudige problematiek. Het afgelopen jaar waren dat er 32 meer dan het jaar ervoor.

Aantal vrijstellingen 5 onder a licht gestegen
Vrijstellingen 5 onder a, langer dan 3 maanden in schooljaar

- 2 Artikel 5 onder b van de Leerplichtwet biedt ouders/verzorgers de mogelijkheid om voor hun kind vrijstelling van inschrijving op een school aan te vragen, omdat zij overwegende bezwaren hebben tegen de richting (levensbeschouwelijk of pedagogisch) van het onderwijs op alle voor hen toegankelijke scholen.
- 3 Artikel 5 onder c van de leerplichtwet kan worden afgegeven wanneer een kind in Nederland woont, maar op een school in het buitenland onderwijs volgt.

1.2 Inzet van RBL op de wettelijke leerplichttaken

De eerste verantwoordelijkheid voor het stimuleren van schoolaanwezigheid en het aanpakken van verzuim ligt bij de school. Als RBL ondersteunen we de school bij het voorkomen van verzuim en uitval. Aan iedere school was ook afgelopen schooljaar een verzuimconsulent verbonden. Om goede afspraken te maken hebben we zoals elk jaar alle po- en vo-scholen bezocht. Daarnaast hebben we op alle vo-scholen startgesprekken geïnitieerd waar de verschillende ketenpartners, zoals jeugdteams, de JGZ en het samenwerkingsverband, afspraken maakten over de samenwerking op de scholen.

Verzuimmeldingen afhandelen volgens de MAS en in gesprek met ouders

Als een minderjarige leerling minimaal 16 uur in 4 weken (spijbel) verzuimt is de school wettelijk verplicht een verzuimmelding te doen bij DUO. De school geeft daarbij ook aan of actie gewenst is. Luxe verzuim kan vanaf 1 schooldag worden gemeld. Via DUO komt de melding bij het RBL binnen. Onze consulenten hebben 211 verzuimmeldingen voor het po verwerkt en 1866 meldingen voor het vo.

Naar aanleiding van een melding stemt het RBL af met school en gaat de consulent waar nodig met de leerling en ouder(s)/verzorger(s) in gesprek om de reden van het verzuim te bepalen. Verzuim kan namelijk een signaal zijn van achterliggende problematiek. In alle gevallen gaat het RBL samen met de leerling, ouder(s)/verzorger(s), de school en eventueel andere instanties op zoek naar een oplossing om het verzuim terug te dringen.

In het gesprek met de leerling en ouder(s)/verzorger(s) gaan onze consulenten altijd na of het verzuim verwijtbaar is. Dit is niet altijd het geval. Wanneer het verzuim verwijtbaar is, maakt het RBL afspraken om het verzuim te stoppen. Een officiële waarschuwing kan dan op zijn plaats zijn. Wij wijzen jongeren er dan op dat nogmaals verzuimen zou kunnen leiden tot een Halt-verwijzing of proces-verbaal. Wanneer het verzuim continueert, kan handhaven passend zijn. Het RBL handhaaft in principe alleen bij het vermoeden dat dit een positief effect heeft op de leerling en ouder(s)/verzorger(s). Wij volgen hierin de landelijke richtlijnen, zoals geformuleerd in de **MAS (Methodische Aanpak Schoolverzuim)**. Dit schooljaar is vaker een proces-verbaal opgemaakt dan voorgaande schooljaren. In

het po gaven de meldingen van het luxe verzuim hier aanleiding toe. In het vo kwamen vanuit sommige scholen meer meldingen dan voorheen die reden gaven tot het opmaken van een proces-verbaal.

Preventief inzetten om verzuim tegen te gaan

Afgelopen schooljaar hebben we op een aantal vo-scholen preventieve gesprekken gevoerd. Op deze scholen is de afspraak gemaakt dat de verzuimconsulent al in gesprek gaat met een leerling en ouder wanneer er nog geen sprake is van 16 uur in 4 weken of 12 keer te laat/spijbelen in het kader van Halt. De eerste resultaten hiervan zijn positief. Een deel van de jongeren stopt met verzuimen of te laten komen na zo'n preventief gesprek. In schooljaar 2025-2026 wordt deze inzet verder verkend en als dat passend en mogelijk is verder uitgebreid. Naast de preventieve gesprekken zijn er ook meer verzuimgesprekken (na een DUO-melding) op de scholen gevoerd. Op een aantal scholen verspreid over de regio wordt daartoe met spreekuren gewerkt.

Informatie voor scholen en aandacht voor schoolaanwezigheid

Het RBL ziet het als haar taak om scholen en andere partijen te informeren over regels, afspraken en ontwikkelingen rond verzuim, daar waar dat bij hen nog niet bekend is. Een voorbeeld hiervan is het tijdig melden van verzuim. Tijdens schoolbezoeken,

in nieuwsbrieven en in overleggen vragen we hier doorlopend aandacht voor. Daarnaast hebben we scholen en partners afgelopen jaar actief geïnformeerd over onderwerpen als zorgplicht, luxe verzuim, in- en uitschrijven, schorsen en verwijderen.

Ketenpartner

” Ze komt heel zorgvuldig en volledig over. Ze is kritisch en empathisch. Fijn om mee samen te werken.

Ook zijn we gestart met het aandacht vragen voor schoolaanwezigheid. De focus op schoolaanwezigheid in plaats van afwezigheid (verzuim) is een positieve benadering van leerplicht, waarbij het bevorderen en behouden van betrokkenheid bij de school centraal staat. Scholen zijn hiervoor aanzet, maar vanuit het RBL ondersteunen we deze ontwikkeling. De eerste gesprekken hierover zijn intern en met de samenwerkingsverbanden gevoerd. In het schooljaar 2025-2026 wordt dit opgevolgd en bekijken we hoe schoolaanwezigheid meer vorm kan krijgen in de regio.

De inzet op het tegengaan van absoluut verzuim

Wanneer minderjarige kinderen in onze gemeenten staan ingeschreven, maar geen schoolinschrijving hebben, krijgt het RBL een signaal dat er mogelijk sprake is van thuiszitten ('absoluut verzuim'). Wij nemen contact op met de laatst bekende school en met ouder(s)/verzorgers om erachter te komen waarom het kind of de jongere niet staat ingeschreven. Het komt regelmatig voor dat het kind verhuisd is, maar nog niet is uitgeschreven uit de gemeente. Is dat niet het geval dan sturen wij aan op een schoolaanmelding. Als RBL ondersteunden wij daarnaast gemeenten en onderwijs door maandelijks een update te sturen van het aantal nieuwkomers-kinderen per sub-regio dat (nog) zonder inschrijving is. Op deze manier hebben alle partijen een goed beeld gekregen van de opgave.

Het monitoren en beoordelen van vrijstellingen

Zoals aangegeven in het vorige hoofdstuk zijn er in onze regio 287 kinderen met een vrijstelling 5 onder a. De meesten van hen gaan dagelijks naar een instelling of wonen daar. Wij hebben afspraken met de instellingen in onze regio en

de samenwerkingsverbanden om jaarlijks met elkaar te bekijken of deze vrijstellingen verlengd moeten worden. Een deel van deze kinderen is vrijgesteld van de leerplicht tot ze 18 jaar worden. Voor de vrijstellingsaanvragen die niet via een instelling komen hebben we afspraken gemaakt met Hecht GGD Hollands Midden en Quistet om ons te adviseren over het al dan niet afgeven van de vrijstelling. Er is namelijk altijd een verklaring nodig van een onafhankelijk arts. De afspraak is dat de onafhankelijke arts bij elke beoordeling contact zoekt met het samenwerkingsverband om de onderwijsmogelijkheden in de regio mee te kunnen nemen in het advies, mits ouders daar toestemming voor geven. We evalueren deze samenwerking en de afspraken daarin.

Verstandig omgaan met politiegegevens

Regio Holland Rijnland wil vanzelfsprekend de privacy van inwoners zo goed mogelijk beschermen. Naast de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) geldt voor het RBL ook de Wet op de Politiegegevens (WPG). In het afgelopen schooljaar zijn grote stappen gezet in de naleving van deze wet, waarbij de verbeterpunten uit de interne audit van 2023 zijn opgepakt. Begin 2025 is een externe audit

geweest. Hierin is vastgesteld dat Regio Holland Rijnland inderdaad grote stappen heeft gemaakt in het verstandig omgaan met politiegegevens en op vrijwel alle punten meer dan voldoet aan de gestelde eisen. Eventuele aandachtspunten worden in het nieuwe schooljaar opgepakt.

2

Aanvullende regionale opdracht

De Onderwijsinspectie verstaat onder thuiszitters alle kinderen die geen schoolinschrijving en geen vrijstelling hebben en de leerlingen die langer dan 4 weken ongeoorloofd afwezig zijn op school. Onderwijs- en gemeentebestuurders binnen regio Regio Holland Rijnland en het RBL constateerde in 2019 dat door deze smalle definitie lang niet alle kinderen die thuiszaten in beeld waren. Ook kregen kinderen die 'geoorloofd' thuiszaten niet altijd de juiste ondersteuning en kansen op ontwikkeling⁴. Daarom heeft het RBL de aanvullende opdracht gekregen om ook alle kinderen met een schoolinschrijving die geoorloofd thuiszitten in beeld te krijgen en te helpen bij het vinden van een passend aanbod voor hen.

Het RBL verstaat daarom sinds 2019 onder thuiszitters **alle kinderen die geen onderwijs volgen tussen de 5 en 18 jaar, zonder een startkwalificatie**.

In dit hoofdstuk leggen we verantwoording af over aanvullende regionale opdracht, namelijk onze inzet op het geoorloofd verzuim.

⁴ Meer hierover is te lezen in het rapport van Ingrado uit 2023: [Ingrado – iedere jongere heeft recht op ontwikkeling](#).

2.1. Cijfers en ontwikkelingen

Aantal kinderen met schoolinschrijving dat thuis zit gestegen

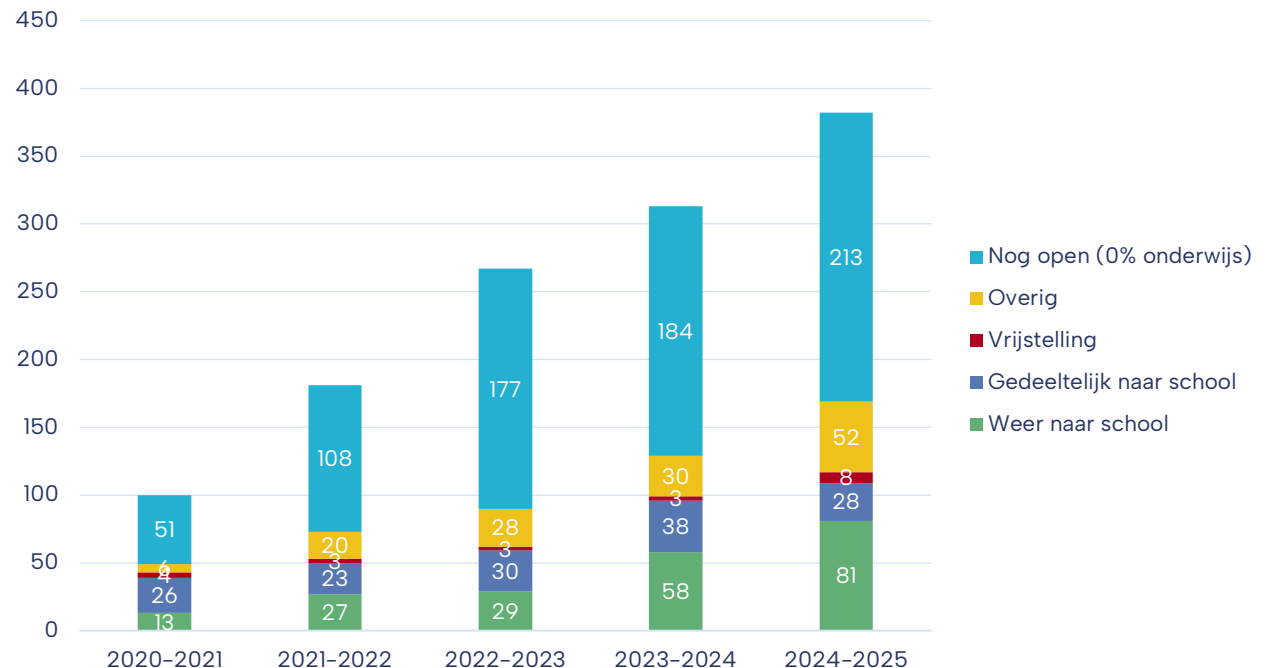
382 kinderen met een schoolinschrijving volgden vorig schooljaar een aaneengesloten periode van drie maanden of langer helemaal geen onderwijs⁵.

Deze groep is ten opzichte van vorig jaar (313 kinderen) opnieuw gestegen, maar wel minder hard dan het jaar ervoor. Een meerderheid van hen (213) volgt aan het eind van het schooljaar nog steeds geen onderwijs. Als kinderen eenmaal uit zijn gevallen, blijkt terugleiden naar onderwijs lastig. Vanuit het RBL blijven we deze doelgroep monitoren en ondersteunen. Voor een deel (109) verandert de situatie wel ten goede. Van deze groep volgden 28 leerlingen aan het eind van het schooljaar weer deels onderwijs, veelal in de vorm van een opbouwschema. Voor 81 kinderen gold dat zij aan het eind van het schooljaar weer *volledig* onderwijs volgden.

Het feit dat kinderen geen onderwijs volgen betekent niet dat zij geen invulling van de dag hebben. Een groot gedeelte van de kinderen gaat naar een dagbesteding, krijgt specialistische ambulante

jeugdhulp of een andere vorm van ondersteuning, zoals het jeugdteam. Hier werken ze op hun eigen manier aan hun ontwikkeling.

Terugkeer naar school
Situatie einde schooljaar

⁵ Naast de 382 kinderen die geoorloofd volledig thuiszaten is het RBL ook betrokken bij de groep kinderen die minder dan 50% naar school gaat en risico heeft om verder uit te vallen.

Psychische problematiek nog altijd belangrijkste reden voor thuiszitten

Als RBL registreren wij de oorzaak van thuiszitten⁶. Zo'n 343 kinderen van de in totaal 382 kinderen volgen geen onderwijs omdat er sprake is van psychische problematiek. Vaak (227 kinderen) gaat het om *internaliserende* psychische problematiek (angst, depressie, eetstoornissen etc.). Bij 95 kinderen met een schoolinschrijving was *externaliserende* psychische problematiek de voornaamste reden van uitval. 21 kinderen volgen geen onderwijs vanwege oorzaken gerelateerd aan hoogbegaafdheid/hoog-sensitiviteit.

De groep kinderen die vanwege psychische problematiek geen onderwijs volgt, neemt de laatste jaren flink toe. Als regio zijn we hier niet uniek in. Het aantal jongeren in Nederland met psychische problemen is de afgelopen jaren sterk toegenomen en die problemen worden bovendien steeds complexer. Dit bleek uit de Gezondheidsmonitor Jeugd 2023⁷ en uit gezondheidsonderzoek van het RIVM in 2025⁸.

⁶ De geregistreeerde oorzaak is een subjectieve inschatting van de consulent, op basis van de informatie die hij/zij heeft. Het aantal 'categorieën' oorzaken is daarom bewust beperkt gehouden. Wij zijn immers geen arts en kunnen geen diagnose stellen.

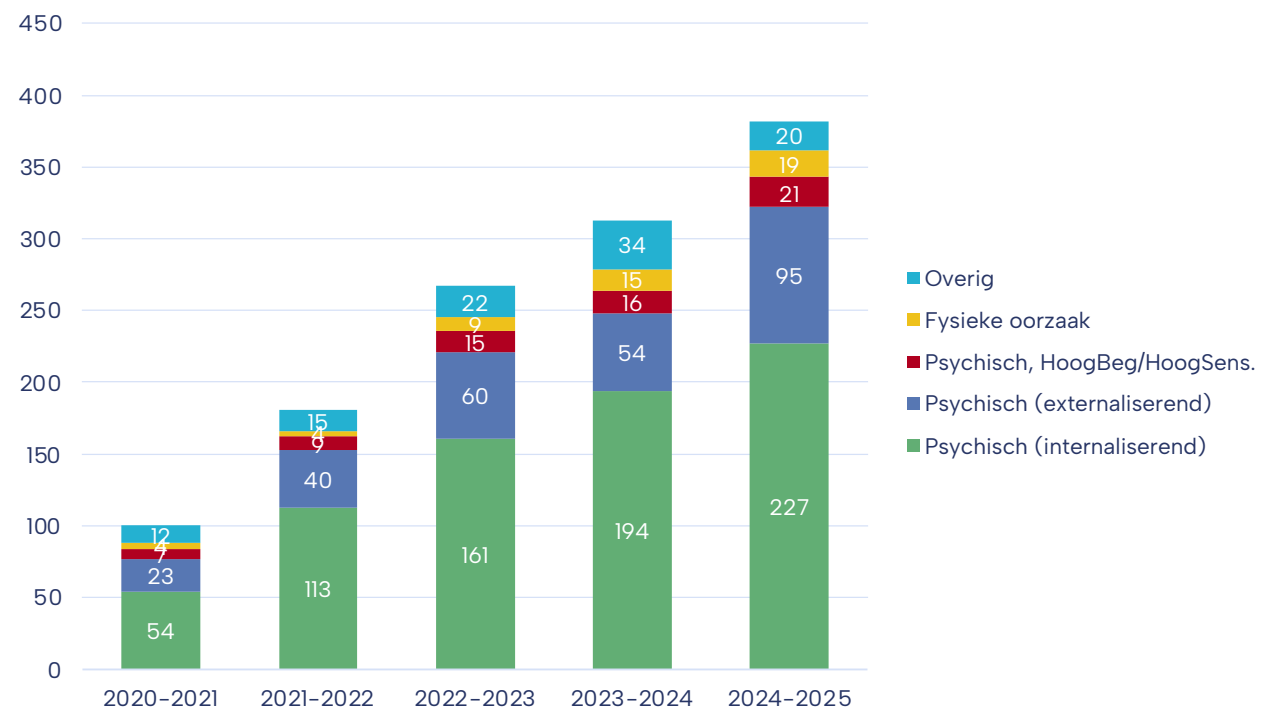
⁷ Gezondheidsmonitor Jeugd 2023 | Gezondheidsmonitor (monitorgezondheid.nl)

⁸ Mentale gezondheid | RIVM

Jongeren zijn vaker eenzaam, ervaren steeds meer druk om te presteren (o.a. op school) en hebben meer stressklachten. Bij het RBL zien we dat er naast zogeheten kindfactoren (psychische stoornis,

verslaving, angsten etc.) ook regelmatig andere factoren ten grondslag liggen aan het thuiszitten, zoals gezinsproblematiek, pesten en criminaliteit.

Oorzaken langdurig geoorloofd verzuim

Samen aan de slag voor een dekkend onderwijszorg-continuüm

Onderwijs-, zorgpartners en gemeenten werken gezamenlijk aan een dekkend onderwijs-zorgcontinuüm, waarbij ieder kind een plek heeft om zich te kunnen ontwikkelen. Dat lukt nog niet voor ieder kind. Wel wordt in de regio steeds meer maatwerk ontwikkeld op de scholen, waardoor kinderen die extra aandacht of een meer prikkel-arme omgeving nodig hebben toch onderwijs kunnen blijven volgen in een schoolse setting. Veel kinderen die geen onderwijs volgen zitten op een dagbestedingsplek. Hier wordt steeds vaker een vorm van educatie of onderwijs aan toegevoegd, al is dat soms maar voor enkele uren in de week. Daarnaast bekijken samenwerkingspartners hoe meer kinderen de overstap kunnen maken van een dagbestedingsplek terug naar een onderwijszorgarrangement of een school.

Vo-school

” Tijdens MDO heeft ze een rustgevende en proactieve houding. Ouders en leerlingen reageren goed op haar aanwezigheid. Ze is bereid om net dat extra stapje te zetten. De lijnen zijn kort, voornamelijk bij de complexe casussen.

2.2 Inzet van RBL op geoorloofd verzuim

Het RBL zet zich actief in om thuiszitten te voorkomen en te verminderen, zodat ieder kind zich zo goed mogelijk kan ontwikkelen. Dit is aanvullend op de wettelijke taken vanuit de Leerplichtwet. We doen dit voor twee doelgroepen: de kinderen die met een schoolinschrijving volledig thuiszitten (zoals hierboven beschreven) en de kinderen die minder dan 50% van de tijd naar school gaan maar nog niet volledig zijn uitgevallen (zogeheten risicoleerlingen).

Alle thuiszitters in beeld

Om ervoor te zorgen dat er een oplossing komt voor alle kinderen die thuiszitten, dienen deze kinderen wel in beeld te zijn. Daarom registreert het RBL deze kinderen en de oorzaken van uitval. Waarom vallen kinderen uit? Om welke doelgroep kinderen gaat het? En hoe kan er effectief gebruik worden gemaakt van de mogelijkheden in onze regio? De data delen we, daar waar wettelijk gezien mogelijk vanuit privacybescherming, met relevante partijen om zo goed mogelijk casusoverleg te kunnen voeren, om samen slimme manieren te bedenken om thuiszitten zoveel mogelijk tegen te gaan en om hiaten in het onderwijs-zorgcontinuüm in beeld te brengen.

In gesprek over oorzaken verzuim en regie bepalen

Het RBL voert twee à drie keer per schooljaar met alle vo-scholen het gesprek over leerlingen die volledig thuiszitten en kinderen die structureel minder dan 50% van het onderwijs volgen. Alle po-scholen is gevraagd om – wanneer het speelt – langdurig geoorloofd verzuim te melden bij het RBL. Ook met die scholen zoeken we vervolgens regelmatig contact. In de gesprekken met de scholen bespreken consultants wat de oorzaak is van het (gedeeltelijk) thuiszitten, wat de huidige dagbesteding is, hoeveel onderwijs het kind nog volgt en welk plan er is voor (volledige)terugkeer naar school. Ook wordt expliciet stilgestaan bij de vraag of – en vanuit welke ketenpartner – de regie is belegd. Het is namelijk essentieel dat er een partij is die zich verantwoordelijk voelt voor de voortgang in de casus. Meestal is dat de school, maar vooral wanneer het kind al langer niet naar school gaat, is dit vaker iemand uit het jeugdteam of de jeugdhulpverlener. Indien regie ontbreekt en de casus stagneert, zorgen we dat iemand de regie alsnog oppakt of pakken we deze rol zelf op.

Samen met partners op zoek naar een oplossing

De intensiteit van onze betrokkenheid verschilt per casus. Wanneer er duidelijke afspraken zijn tussen school, ouder, kind en hulpverlening en deze ook worden opgevolgd, hebben wij meestal een monitorende rol. Wanneer er onduidelijkheid of onenigheid is of het proces stagneert om andere redenen hebben we een meer regisserende en sturende rol. Dit betekent ook dat wij anderen kunnen wijzen op hun verplichtingen of verantwoordelijkheid op grond van regionale afspraken en wet- en regelgeving. Vanuit de neutrale positie tussen alle partijen (school, ouder, kind, jeugdhulp) werken we toe naar de beste oplossing voor het kind.

Preventief inzetten en integraal arrangeren

Juist omdat het terugleiden van thuiszitters naar onderwijs zo lastig is, is preventie zeer belangrijk. Sommige scholen maken tijdig en adequaat gebruik van externe partijen, zoals het samenwerkingsverband passend onderwijs, de JGZ, het RBL en de jeugdteams. Hier helpen de casuïstiekbesprekingen met de vo-samenwerkingsverbanden en de scholen ook

zeker bij. Soms houden scholen de problematiek lang binnen de school. Zij kloppen dan pas aan als de situatie geëscaleerd en onhandelbaar is geworden. Op dat moment kan het RBL veelal minder betekenen. Hier vragen wij doorlopend bij de scholen aandacht voor.

We investeren samen met andere partijen in 'integraal arrangeren' (goed samenwerken tussen school en ketenpartners teneinde een samenhangend aanbod van onderwijs/begeleiding/zorg aan te kunnen bieden). Het is essentieel dat er een plan is voor (volledige)terugkeer naar onderwijs, vastgelegd in het OPP. Eind 2024 is een nieuwe versie van de handreiking 'rollen, taken en verantwoordelijkheden voor professionals' vastgesteld en verspreid. Het RBL heeft de regionale afsprakenkaart aangepast, waarin alle partners zich committeren aan de afspraken bij verzuim of thuiszitten.

Vraagbaak voor scholen

Naast onze inzet op casusniveau merken we dat scholen ons steeds vaker weten te vinden met vragen over wettelijke rollen, taken en verantwoordelijkheden. Consulenten zijn een gedeelte van de werkweek

bezig om samenwerkingspartners zo goed mogelijk te informeren. Het is positief dat samenwerkingspartners ons goed weten te vinden en dat zij goed geïnformeerd willen zijn. Echter betekent de rol van vraagbaak ook een flinke tijdsinvestering. Komend schooljaar bekijkt het RBL hoe we zo efficiënt mogelijk aan deze rol kunnen voldoen. Bijvoorbeeld door het beschikbaar stellen van informatie op de website of op een andere manier.

Regionale samenwerking op beleidsniveau

Ook afgelopen schooljaar werkte het RBL op beleidsniveau actief samen met partijen in de regio. Dit deden we door onze deelname en inbreng bij de regionale werkgroep onderwijs-jeugdhulp en andere (sub)regionale overleggen. In de regionale werkgroep zetten wij ons o.a. actief in voor een betere data-analyse van de thuiszitters, droegen we bij aan de herziene versie van de handreiking en aan de analyse naar de doelgroep hoogbegaafde kinderen. Daarnaast verkenden we waar de thuiszitters in onze regio zich binnen het fasenmodel onderwijs-zorgcontinuüm bevinden en hoe we met elkaar meer van hen met elkaar kunnen terugleiden naar een onderwijsplek.

3 Voortijdig schoolverlaten voorkomen

In dit hoofdstuk lichten we de ontwikkelingen en de inzet van het Doorstroompunt van het RBL toe bij het voorkomen van voortijdige schoolverlaten (vsv) op het mbo. Het Doorstroompunt heeft hierin een wettelijke taak namens de gemeenten. Hierbij gaat het om het monitoren en begeleiden van verzuimende studenten én het voorkomen van uitval. Verzuim is meestal een voorbode van schooluitval. Onze doelstelling is: verzuimende leerlingen uit het mbo volgen na onze interventies vaker de lessen.

Dit hoofdstuk wordt ingeleid met informatie over de oorzaken van voortijdig schoolverlaten en de belangrijkste cijfers van het afgelopen schooljaar, daarna wordt ingegaan op de inzet van het Doorstroompunt in het afgelopen schooljaar. Ook wordt de werkwijze van het Doorstroompunt toegelicht.

3.1 De oorzaken van voortijdig schoolverlaten

In recent onderzoek van Regioplan in opdracht van Ingrado⁹, worden de belangrijkste oorzaken van schoolverlaten weergegeven. Deze oorzaken zijn opgedeeld in drie categorieën, op basis van eerder onderzoek van het ROA¹⁰. Uit de onderzoeken blijkt dat de school gerelateerde oorzaken het belangrijkste zijn, hoewel men ook aangeeft dat het vaak om een combinatie van oorzaken gaat. Dit zien we ook terug in de jaarlijkse analyse van de nieuwe vsv cijfers van het RBL¹¹.

Bij het voorkomen van voortijdig schoolverlaten (vsv) werken veel verschillende partijen en mensen samen. Jongeren zijn natuurlijk eerst zelf verantwoordelijk voor hun schoolloopbaan. Ook hun sociale netwerk is een belangrijke factor. Daarnaast hebben docenten, mentoren en begeleiders op school een belangrijke rol. Zij hebben dagelijks contact met hun studenten. Door hun inzet, aandacht en inspiratie dragen zij bij aan het voorkomen van voortijdige schooluitval. Het Doorstroompunt werkt met hen samen in het terugdringen van verzuim.

1. SCHOOLGERELATEERD (PUSH)

- **Verkeerde opleidingskeuze** (meest voorkomend). Studenten die om deze reden uitvallen, hadden vooraf een andere verwachting van de opleiding. Hierdoor verdwijnt de motivatie.
- **Het schoolklimaat**. Deze studenten voelen zich vaak in de steek gelaten door school. Ze ervaren een gebrek aan interesse en ondersteuning vanuit de school.
- **Het niet kunnen vinden van een stageplaats**.
- **Kwaliteit van het onderwijs**. Scholen met hoge uitval scoren vaak lager op onderwijskwaliteit, waaronder aspecten als leerstofaanbod, pedagogisch-didactisch handelen, onderwijsleerklimaat en begeleiding van leerlingen met specifieke behoeften.
- **Drempelloze doorstroom**. Jongeren die het vmbo-niveau niet halen, kunnen toch instromen in het mbo, maar hebben daar een grotere kans op uitval omdat het niveau vaak te hoog is.

2. ARBEIDSMARKTGERELATEERD (PULL)

- **Groenpluk**. Studenten krijgen soms een baan aangeboden, bijvoorbeeld van hun stageplek. Leerlingen die het werken leuker vinden, worden zo verleid om met school te stoppen.
- **Relatief veel beschikbare vacatures**. Wanneer er sprake is van een krappe arbeidsmarkt en er veel beschikbare relevante vacatures zijn, kan een student (vooral de studenten die werkgericht zijn) er sneller voor kiezen te stoppen met de opleiding om te gaan werken.

3. STUDENTENGERELATEERD

- **Persoonlijke problemen**. Studenten hebben soms problemen die niet direct aan school gerelateerd zijn, bijvoorbeeld mantelzorg, zwangerschap, financiële problemen, gezondheidsklachten en verslaving.
- **Ouderenbetrokkenheid**. Wanneer ouders/verzorgers beperkt betrokken zijn/Interesse tonen in de opleiding van de student, neemt de kans op voortijdig schoolverlaten toe.

⁹ Voortijdig schoolverlaters aan het werk. Regioplan 2025 (in opdracht van Ingrado)

¹⁰ Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA). (2018). Uitval zonder diploma: Aanleiding, Kansen en Toekomstintenties. Maastricht: ROA.

¹¹ VSV-analyse – link toevoegen naar website

3.2 Werkwijze van het Doorstroompunt bij verzuim op het mbo

Het Doorstroompunt richt zich op het kort- en langdurig ongeoorloofd verzuim op het mbo. In de aanpak heeft het Doorstroompunt te maken met minder- en meerderjarige studenten¹².

¹² Het RBL ontvangt verzuimmeldingen van de jongeren die wonen in de Doorstroom-regio. Deze jongeren gaan naar diverse mbo-scholen; het merendeel naar mboRijnland.

Het mbo is als eerste verantwoordelijk voor de student die verzuimt. Wanneer de actie van school niet in voldoende mate leidt tot aanwezigheid op school, is er een rol voor de consulent leerrecht van het Doorstroompunt. Het Doorstroompunt stemt af met het mbo en gaat indien nodig, samen met de studieloopbaanbegeleider, in gesprek met de student, eventueel met de ouder(s)/verzorger(s). In deze gesprekken is het belangrijk de achterliggende reden van het verzuim te achterhalen. Het Doorstroompunt gaat samen met de student, eventueel met de ouder(s)/verzorger(s) en zo nodig met andere instanties, op zoek naar oplossingen om het verzuim te stoppen. Ook voor de mbo'ers worden de landelijke richtlijnen gevolgd zoals geformuleerd in Methodische Aanpak Schoolverzuim¹³.

Handhavende instrumenten, zoals een verwijzing naar Halt of een proces-verbaal, kunnen ingezet worden voor minderjarige studenten. Dit gebeurt alleen als er de verwachting is dat dit het verzuim van de student positief zal beïnvloeden. Meestal is dit niet het geval, omdat we zien dat verzuim vaak te maken heeft met een motivatieprobleem. Bijvoorbeeld omdat de studie inhoudelijk niet voldoet aan de verwachtingen of vanwege complexe problematiek. Inzetten op ondersteuning is dan effectiever.

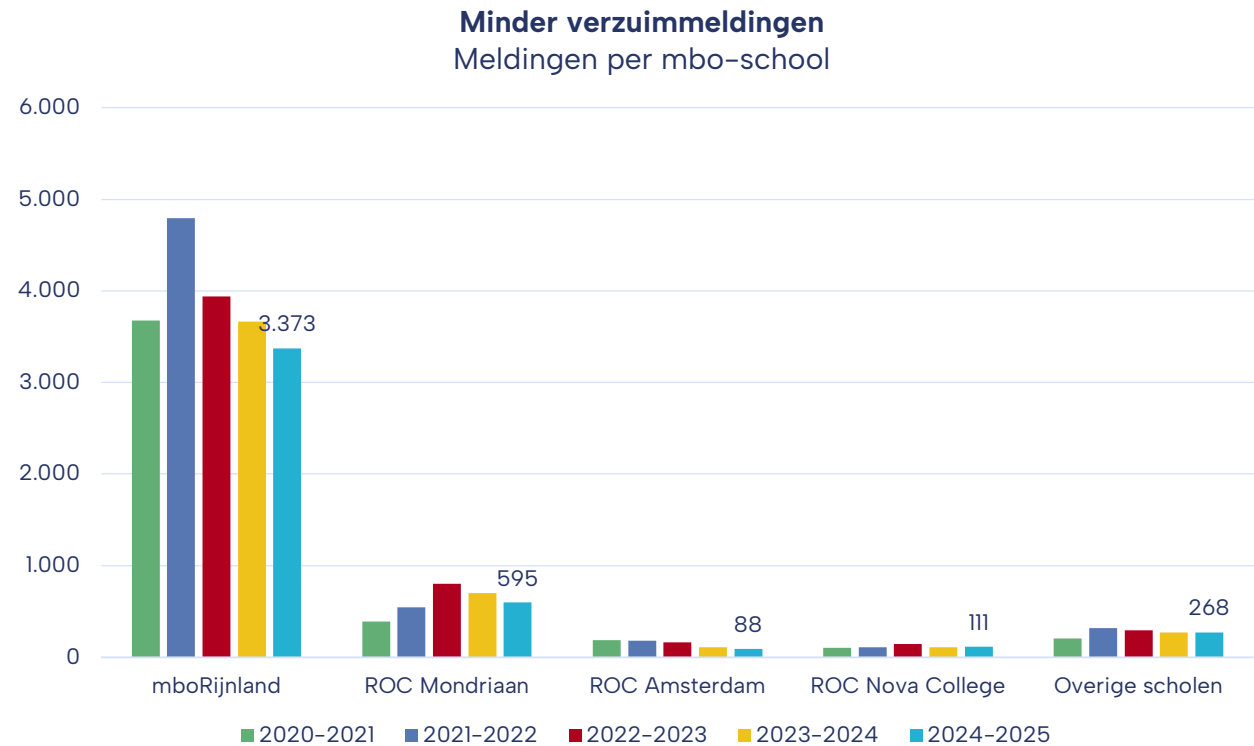
Het Doorstroompunt heeft bovenregionale afspraken met de Doorstroompunt regio Zuid-Holland-Oost over de inzet bij verzuim binnen de vestigingen van mboRijnland.

¹³ Voor meer informatie over de Methodische Aanpak Schoolverzuim, zie [MAS](#)

3.3 Cijfers en ontwikkelingen

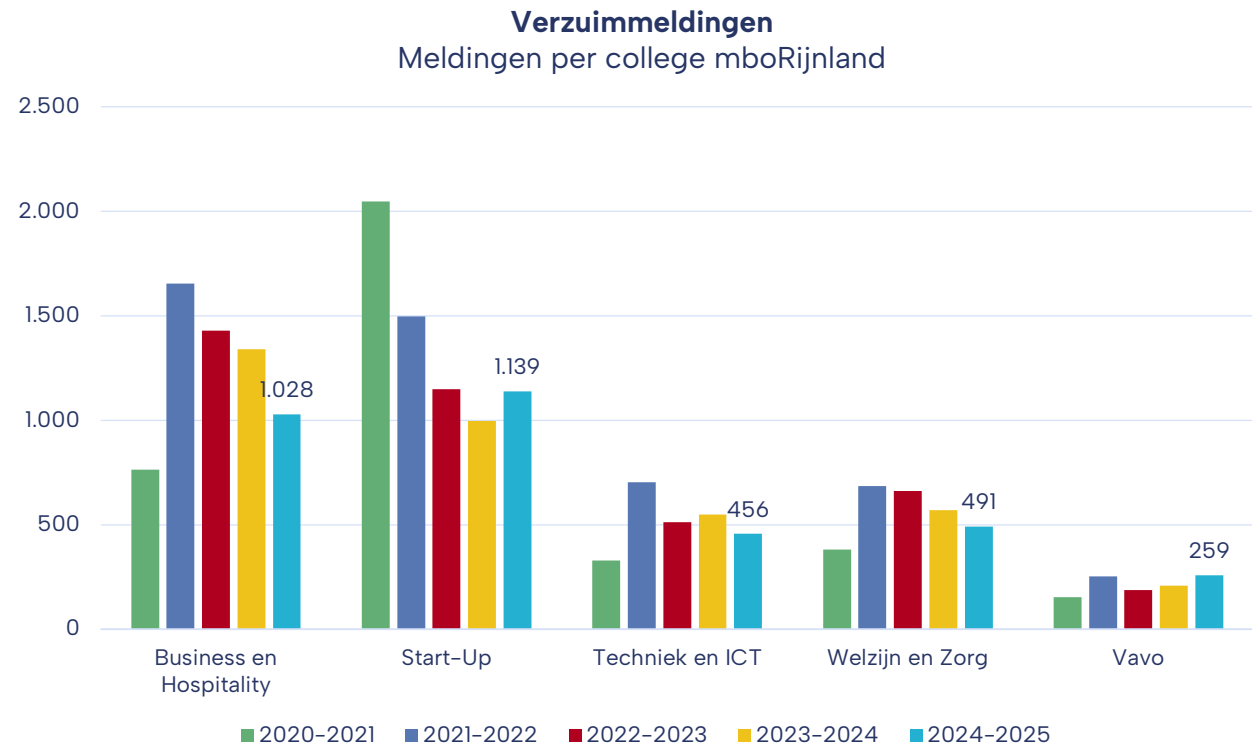
Het Doorstroompunt ontving het afgelopen schooljaar in totaal 4435 verzuimmeldingen. De meeste verzuimmeldingen ontvingen wij van mboRijnland; de school met de meeste inschrijvingen van studenten uit Regio Holland Rijnland. Het aantal verzuimmeldingen van alle scholen is gedaald ten opzichte van vorig jaar.

Een groot aantal studenten verzuimt meerdere keren. De verzuimrecidive op het mbo is het afgelopen jaar wat gedaald naar 40%.

Vanuit bijna alle colleges van mboRijnland ontvingen we minder verzuimmeldingen. Opvallend is de daling bij Business and Hospitality en de stijging bij college Start-up. Op beide colleges is extra inzet geweest om verzuim te voorkomen en om te zorgen dat jongeren zich duurzaam kunnen ontwikkelen (zie ook hoofdstuk 4).

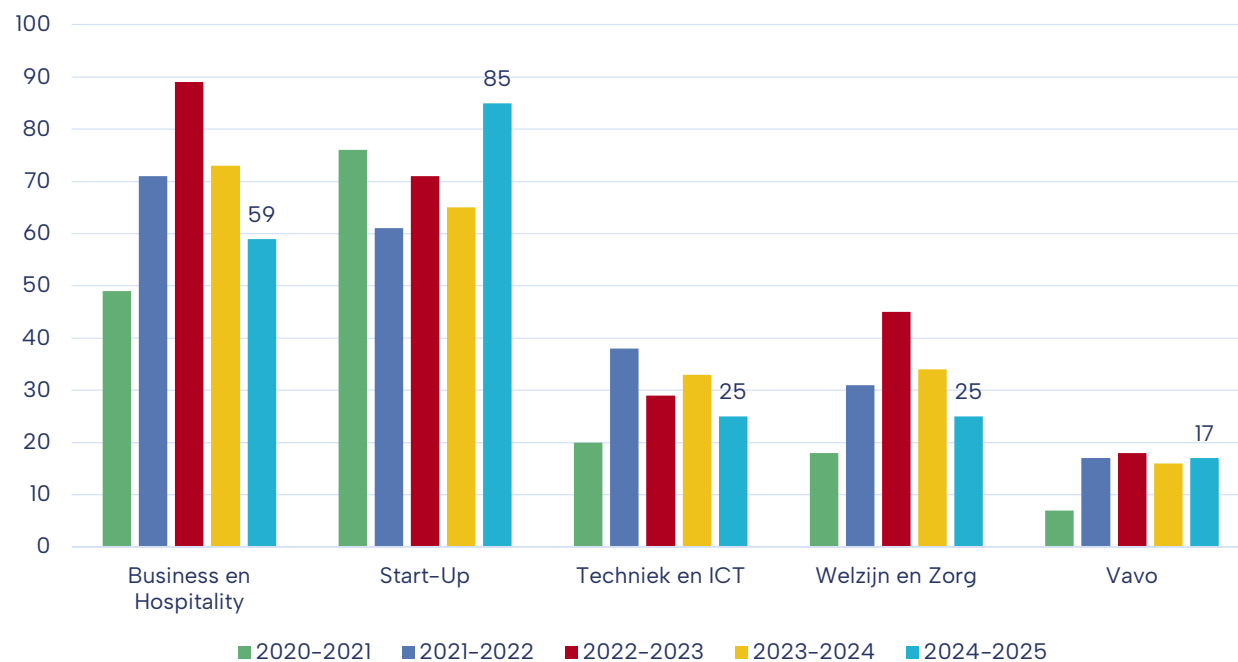

Contactpersoon mbo

” Hij stelt in gesprekken met studenten de juiste vragen en weet vaak de problemen boven water te krijgen. Als collega kan ik altijd bij hem terecht voor vragen en adviezen. Zijn inzicht betreffende studenten heeft mij gemotiveerd om zijn aanpak te gebruiken bij de SLB gesprekken.

Sommige studenten verzuimen vaak Recidivisten per college mboRijnland

3.4 De inzet van het Doorstroompunt bij verzuim

Samenwerken en inzetten op aanwezigheid

Aan de domeinen van mboRijnland is een vaste consulent van het Doorstroompunt verbonden. Deze consulent is meestal wekelijks aanwezig bij mboRijnland. Hierdoor is er regelmatig persoonlijk contact tussen bijvoorbeeld de studieloopbaanbegeleider van het mbo en de consulent leerrecht. Ook studenten kunnen gemakkelijk en snel worden gesproken.

Op alle domeinen van mboRijnland heeft het Doorstroompunt een startgesprek gevoerd met het opleidingsteam aan het begin van het schooljaar. In dit gesprek wordt de samenwerking tussen het mbo en het Doorstroompunt besproken en er is uitleg over de wettelijke taken (vooral van belang voor nieuwe docenten). In sommige klassen van mboRijnland (indien wenselijk in overleg met de opleiding) wordt aan het begin van het schooljaar door de consulent leerrecht samen met school een voorlichting gegeven aan studenten over aanwezigheid, verzuim en leerplicht en de rol van het Doorstroompunt.

Gedurende het schooljaar hebben de consulenten regelmatig overleg met studieloopbaanbegeleiders van het mbo op casusniveau. Het doel hiervan is de aanwezigheid van de studenten te vergroten en/of oplossingen te vinden voor de knelpunten die studenten hierbij ondervinden.

Met de andere mbo's, zoals ROC Mondriaan, het Nova College en het ROC Amsterdam, wordt ook samengewerkt. Met de vestigingen buiten de regio is dit contact minder intensief, omdat

minder jongeren buiten de regio naar het mbo gaan. Bovendien is de werkwijze aangepast aan de afspraken die gemaakt zijn binnen de betreffende Doorstroompunt-regio. Vanzelfsprekend is er wel contact met deze scholen over studenten uit onze gemeenten.

Op basis van de data van het RBL en de signalen van consulenten of partners worden er regelmatig gesprekken op andere niveaus gevoerd. Bijvoorbeeld met teamleiders en de directie.

Contactpersoon mbo

” Hij heeft een fantastische omgang met onze collega's en studenten. Hij denkt mee met de student maar weet ook wanneer hij moet handhaven. Omdat hij bij ons op de kamer zit, is het ontzettend prettig samenwerken vanwege de korte lijntjes.

Inzet bij verzuimmeldingen: meer verzuimgesprekken

Het Doorstroompunt heeft het afgelopen schooljaar 4435 verzuimmeldingen geregistreerd en beoordeeld (vorig schooljaar was dit nog 4848).

De verzuimmeldingen gingen over 1667 studenten. Van deze studenten verzuimden 281 studenten meerdere malen in het schooljaar 16 uur in 4 weken. Van alle meldingen is nagegaan of er sprake was van ongeoorloofd verzuim, of inzet van het RBL noodzakelijk was en of er risico was op uitval. Het Doorstroompunt heeft het afgelopen schooljaar met 824 studenten uit het mbo gesprekken gevoerd en afspraken gemaakt. Dit is een stijging ten opzichte van vorig jaar (783 studenten).

Scholen meldden het verzuim van 16 uur in 4 weken, omdat er een wettelijke plicht (18-) of een boven-regionale afspraak (18+) is dit verzuim te melden,

maar vaak heeft school al goede afspraken gemaakt met de student om het verzuim te stoppen. Een gesprek met een consulent leerrecht heeft dan geen toegevoegde waarde.

Het afgelopen schooljaar is door school *minder vaak* aangegeven dat actie van het Doorstroompunt *niet nodig was*. Dit schooljaar werd bij 1170 meldingen door school aangegeven dat een gesprek met het Doorstroompunt *niet nodig was*. Vorig jaar was dit 1374. Consulenten kunnen ook besluiten dat een gesprek geen meerwaarde heeft (dit schooljaar bij 1328 meldingen, vorig schooljaar 1370). Bijvoorbeeld wanneer er sprake is van een herhaalmelding, terwijl de student kortgeleden nog is gesproken. Een nieuw gesprek is op dat moment (nog) niet zinvol. Wel is er regelmatig overleg tussen de studieloopbaanadviseur en de consulent over de beste (vervolg)aanpak.

Er is niet vaak ingezet op handhavende instrumenten, omdat we zien dat verzuim meestal te maken heeft met een verlies van motivatie. Dit jaar is 42 keer een officiële waarschuwing gegeven en 3 maal een proces-verbaal opgemaakt/ verwezen naar Halt. Dit past bij de langjarige dalende trend van handhaven in het mbo.

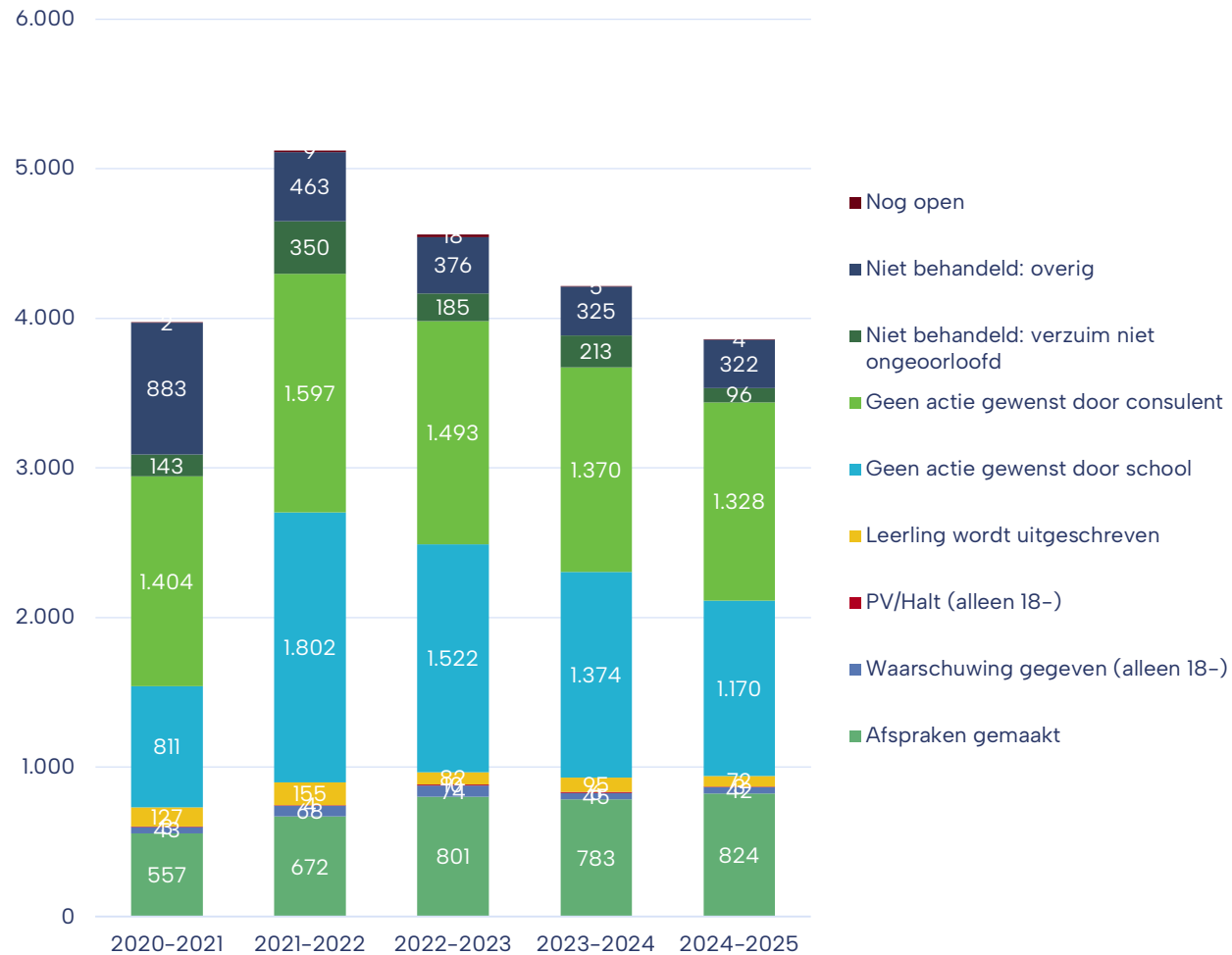
Contactpersoon mbo

” *De consulent is goed bereikbaar, staat open voor alle vragen en denk heel goed mee. Ze is echt betrokken.*

Minder meldingen, maar meer afspraken met studenten

Aantal meldingen van mbo + vavo, naar afdoening

Extra inzet bij de opleiding Business and Hospitality

Het afgelopen schooljaar heeft het Doorstroompunt deelgenomen aan een taskforce bij mboRijnland, gericht op het verminderen van ongeoorloofd schoolverzuim en het tegengaan van ziekteverzuim van studenten voor de domeinen Finance & Sales en domein Legal & Marketing van mboRijnland (onderdelen van de Business and Hospitality). In de taskforce werkte de consulent leerrecht intensief samen met de teamleider, studieloopbaangeleider, de verzuimmedewerker en de adviseur van het Onderwijs Service Centrum.

Wekelijks werd een 1e, 2e of 3e-jaars klas besproken binnen de taskforce. De gesprekken gingen over studenten waarvan het verzuim te hoog opliep of waarover zorgen waren inzake gedrag, houding, inzet of resultaten. Door de taskforce-deelnemers werden acties ondernomen richting student en/of ouder(s), om de student beter in beeld te krijgen of afspraken te maken om bijvoorbeeld een negatief studieadvies te voorkomen.

Gedurende de taskforce-periode werd nauwelijks onderscheid gemaakt tussen studenten van 18- en 18+ in de aanpak om hen te motiveren vaker naar school te gaan. Bij minderjarige studenten werden in vrijwel alle gevallen ook de ouder(s) betrokken. Er is geen onderscheid gemaakt tussen ongeoorloofd en geoorloofd schoolverzuim (ziekte). De stelregel was: "Je bent er of je bent er niet. En waarom je er niet bent, maakt ons even niet uit."

Uit navraag onder studenten bleek dat vooral de meerderjarigen zich vaak ziekmelden via het registratiesysteem van mboRijnland, terwijl ze eigenlijk wél in staat waren om naar school te komen. Als reden werd vaak geopperd dat ze, door zich ziek te melden, buiten beeld konden blijven en niet in de problemen zouden komen vanwege hun afwezigheid. In de praktijk bleken ze dan vaak elders aan het werk. Aan het eind van dit schooljaar zien we bij deze domeinen een duidelijke daling van het aantal verzuimmeldingen en gemelde studenten. Onze conclusie is dat preventief samenwerken om de studenten eerder in beeld te krijgen een duidelijk effect heeft.

Extra inzet bij de entree opleiding van mboRijnland-pilot

Vanuit de aanpak jeugdwerkloosheid (in 2024) en gemeentelijke vsv projecten (2025) heeft het Doorstroompunt, als pilot in voorbereiding op de nieuwe wetgeving, het afgelopen schooljaar extra begeleiding gegeven aan jongeren binnen de entreeopleiding, voor wie het betreffende onderwijs niet passend is. Vanuit deze pilot kon dat ook wanneer er zorg is over een student of zorg vanwege geoorloofd verzuim. Het voordeel van deze aanpak is dat jongeren sneller bij de gemeentelijke afdelingen terecht kunnen komen. De gemeenten kunnen dan leerwerktrajecten of intensieve begeleiding naar werk/ een garantiebaan aanbieden aan de jongeren. De jongeren kunnen begeleid worden naar een ander duurzamer perspectief. Dit vermindert mogelijk ook de instroom in de uitkering op de langere termijn. Bovendien kunnen ook de gemeenten op deze wijze voorsorteren op de wetswijziging.

3.5 Preventieve inzet bij overstap vo-mbo en schoolkeuze

In de jaarlijkse vsv-analyse wordt duidelijk dat een aanzienlijk deel van de voortijdig schoolverlaters de “verkeerde studiekeuze” als reden van uitval noemt. Het Doorstroompunt werkte samen met scholen om te ondersteunen bij het maken van de studiekeuze en hiermee uitval te voorkomen.

Het Doorstroompunt monitort jaarlijks samen met de decanen van de VO-scholen de eindexamen-leerlingen uit het vmbo die dat jaar de overstap gaan maken naar het mbo (of doorstromen naar de havo).

De leerlingen hebben het afgelopen schooljaar twee brieven vanuit het Doorstroompunt ontvangen om hen en ouders/verzorgers te informeren over de overstap. Via een geautomatiseerd systeem is op verschillende momenten in het jaar onderzocht welke leerlingen nog geen vervolgkeuze gemaakt hebben. De decanen zijn hier vervolgens over geïnformeerd.

Aan het einde van het schooljaar heeft het Doorstroompunt de leerlingen die nog geen vervolgkeuze gemaakt hadden benaderd en zo nodig begeleid. Deze begeleiding loopt soms door in de zomervakantie. Vaak lukt het dan toch om een keuze te maken.

De eerste weken van het schooljaar werkte het Doorstroompunt samen met het mbo in een “No-show Actie” om de jongeren die niet verschijnen, direct te kunnen benaderen. Zij werden zo nodig nog dezelfde week thuis bezocht door het Doorstroompunt.

Berichtje van jongere aan de consulent die een jaar eerder betrokken was

” Ik wil je nog even laten weten dat ik over ben naar het volgende schooljaar en dat het steeds beter gaat! Ik ga u een uitnodiging sturen als ik later mijn diploma haal, want u heeft mij erg geholpen en gemotiveerd om te beginnen met de opleiding!

4 Voortijdig schoolverlaten en het Doorstroompunt

In dit hoofdstuk lichten we de ontwikkelingen en de inzet van het Doorstroompunt van het RBL toe bij voortijdig schoolverlaten. Onze doelstelling is: voortijdig schoolverlaters worden vaker teruggeleid naar het onderwijs of, als onderwijs niet passend is, toegeleid naar werk of hulpverlening.

De inzet van het Doorstroompunt is zowel gericht op nieuwe vsv'ers (uitgevallen in het huidige schooljaar), als op oude vsv'ers (uitgevallen in eerdere schooljaren). Cijfers en analyses over het aantal nieuwe vsv'ers in de regio rapporteert het RBL altijd in de jaarlijkse vsv-analyse in maart¹⁴.

¹⁴ [Over het RBL – Regio Holland Rijnland](#)

4.1 Voorbereiding wet ‘van school naar duurzaam werk’

In de nieuwe wet biedt het Doorstroompunt jongeren zonder startkwalificatie tot 27 jaar ondersteuning terug naar school, naar werk of een combinatie hiervan. Het Doorstroompunt heeft de afgelopen jaren al geëxperimenteerd met nieuwe taken door diverse pilots. Ook in schooljaar 2024-2025 zijn deze pilots voortgezet en nieuwe pilots gestart. We leren van dit soort initiatieven en zijn goed voorbereid op de nieuwe wet.

De wet “Van school naar duurzaam werk”

Vanaf 1 januari 2026 zal de wet “Van school naar duurzaam werk” van kracht zal zijn. Het doel van deze wet is zorgen voor meer gelijke kansen. Jongeren die het nodig hebben krijgen hulp in de stap van school naar werk. De wet heeft invloed op de dienstverlening van vso en mbo-scholen, gemeenten en Doorstroompunten, omdat zij jongeren ondersteunen in deze stap. Er wordt met name ingezet op verbetering van de begeleiding van jongeren met (risico op) een afstand tot de arbeidsmarkt naar duurzame economische zelfstandigheid (van school naar duurzaam werk). Provso scholen bieden jongeren loopbaanbegeleiding tot 2 jaar na diplomering, mbo-scholen bieden jongeren loopbaanbegeleiding tot één jaar na diplomering (met name mbo1 en mbo2). Gemeenten kunnen door school betrokken worden bij de loopbaanbegeleiding. Het Doorstroompunt biedt jongeren zonder startkwalificatie ondersteuning totdat 27 jaar worden. Gemeenten, het Doorstroompunt en de scholen krijgen de opdracht om samenwerkingsafspraken te maken.

4.2 Werkwijze Doorstroompunt bij voortijdig schoolverlaten

Het Doorstroompunt heeft als wettelijke taak nieuwe en “oud”-vsv’ers tot 23 jaar in beeld te brengen én te begeleiden. Nieuwe vsv’ers worden in samenwerking met de scholen gesproken, het liefst nog vóór uitval. Het doel daarvan is uitval voorkomen. Als er nog geen contact is geweest, dan wordt er zo snel mogelijk na uitval contact gezocht.

Consulenten zijn verbonden aan de domeinen van het mbo óf werken in het huisbezoeken/begeleidingsteam. Vanaf 2021 heeft het RBL dit team geïntensiveerd en geprofessionaliseerd. De consulenten van het begeleidingsteam hebben alleen gemeenten in hun portefeuille en zijn niet langer verbonden aan het preventieve werk op scholen. Door deze focus kunnen zij goed aansluiten bij gemeentelijke initiatieven en gemakkelijker samenwerken met gemeenten en andere sub-regionale én lokale organisaties (bijvoorbeeld hulpverlening en het jongerenwerk).

Het Doorstroompunt benadert vsv’ers door hen te bellen, te appen en thuis te bezoeken.

Indien wenselijk gaat de consulent samen met het netwerk van de jongere op zoek naar mogelijkheden die voor deze jongere passend zijn. Dit kan terugkeer naar onderwijs zijn, maar soms is werk of andere ondersteuning logischer. Het Doorstroompunt merkt dat het vaak een kwestie is van timing: soms komen we op het goede moment en staat een jongere open voor een nieuwe stap. Juist daarom is het zo belangrijk om geregeld contact te houden met “oud”-vsv’ers. Ook in de jaren daarna wordt contact gehouden met de inmiddels “oud”-vsv’ers. Het belangrijkste doel van deze benadering is passende begeleiding aanbieden naar werk of onderwijs.

Vanaf 1 januari 2019 heeft het RBL de wettelijke taak om ook alle jongeren tot 23 jaar in beeld te houden die van het Praktijk- en Speciaal onderwijs afkomen. Dit geldt ook voor de jongeren die uitstromen naar de arbeidsmarkt of naar dagbesteding.

Door de aanpak beschikt het RBL inmiddels over interessante data¹⁵ voor gemeenten en mbo-instellingen over voortijdig schoolverlaten, de wensen van de benaderde jongeren en de eventuele belemmeringen om deze wensen te realiseren.

Het verzamelen van data is uiteraard niet het hoofddoel, maar kan gemeenten en partners helpen bij het analyseren van problemen en het uitwerken van oplossingen.

De primaire doelgroep van het Doorstroompunt

De Doorstroompunt-doelgroep betreft alle jongeren van 18 tot 23 jaar zonder schoolinschrijving, zonder inkomen/met beperkt inkomen, zonder uitkering en zonder diploma vanaf mbo2/havo.

Vanuit het Rijk wordt voor alle vsv’ers een prioritering meegegeven op basis van het inkomen. Tot en met 2023 lag die grens op 300 euro per maand. Vanaf 2024 is prioritering door het Rijk aangepast naar jongeren met een inkomen tot 580 euro per maand. Het Doorstroompunt heeft deze prioritering overgenomen en benadert jongeren met een inkomen tot 580 euro. Vanaf april 2025 is de landelijke prioritering aangepast naar 731 euro per maand. Het Doorstroompunt neemt deze prioritering over in schooljaar 2025–2026. Overigens ontvangt het Doorstroompunt (tot op heden) iedere maand de nieuwste gegevens van de vsv’ers. De inkomens van de jongeren die flexibel werken, variëren enorm waardoor we jongeren met een lager of onzeker inkomen in de loop van het jaar vaak toch benaderen.

Bij jongeren die een uitkering ontvangen heeft de woongemeente van de jongere de regie.

Zie ook: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/vsv/aanpak-voortijdig-schoolverlaten-vsv>

¹⁵ Voor dit jaarverslag gebruiken we data uit het geautomatiseerde leerlingvolgsysteem (LBA) van het RBL. Het RBL ontvangt data van DUO, deze worden verwerkt in LBA. Consulents houden in LBA bij welke taken zij uitvoeren. Ook worden de uitkomsten van gesprekken geregistreerd. LBA voldoet aan de AVG én aan de Wet op de Politiegegevens (WPG).

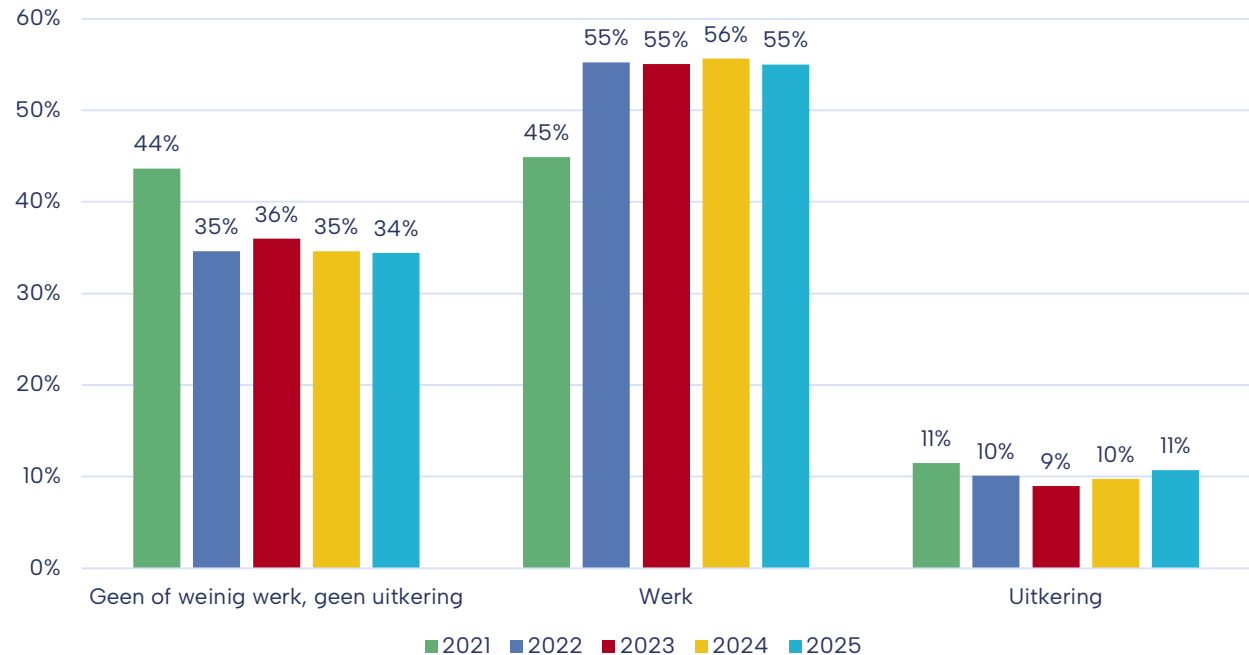

4.3 Cijfers en ontwikkelingen

Op 31 juli 2025 had 55% van alle vsv'ers inkomsten van meer dan € 580,- per maand uit loondienst. Dit is ongeveer eenzelfde percentage als de voorgaande vier jaren. Wij ontvangen informatie over de inkomenspositie van onze doelgroep via SUWINET, een elektronische infrastructuur voor gemeenten om hun wettelijke taak te kunnen uitoefenen. Op basis van deze informatie kunnen wij onze doelgroep (jongeren in kwetsbare positie) scheiden van de vsv'ers die werk hebben en zelfstandiger in hun levensonderhoud kunnen voorzien¹⁶.

De arbeidsmarkt is nog steeds "krap", er zijn personeelstekorten in veel sectoren. Voor jongeren zijn de mogelijkheden groot.

Veel vsv'ers hebben werk
Aandeel van alle vsv'ers op 31 juli, naar inkomenspositie

¹⁶ Afgelopen jaar zijn de SUWI-categorieën aangepast. Vorig jaar werden jongeren met een inkomen van €300 euro gezien als jongeren met weinig inkomen. Deze grens is het afgelopen jaar opgehoogd naar €580,-. Om gegevens te kunnen vergelijken heeft het RBL de tabel aangepast aan de nieuwe categorieën.

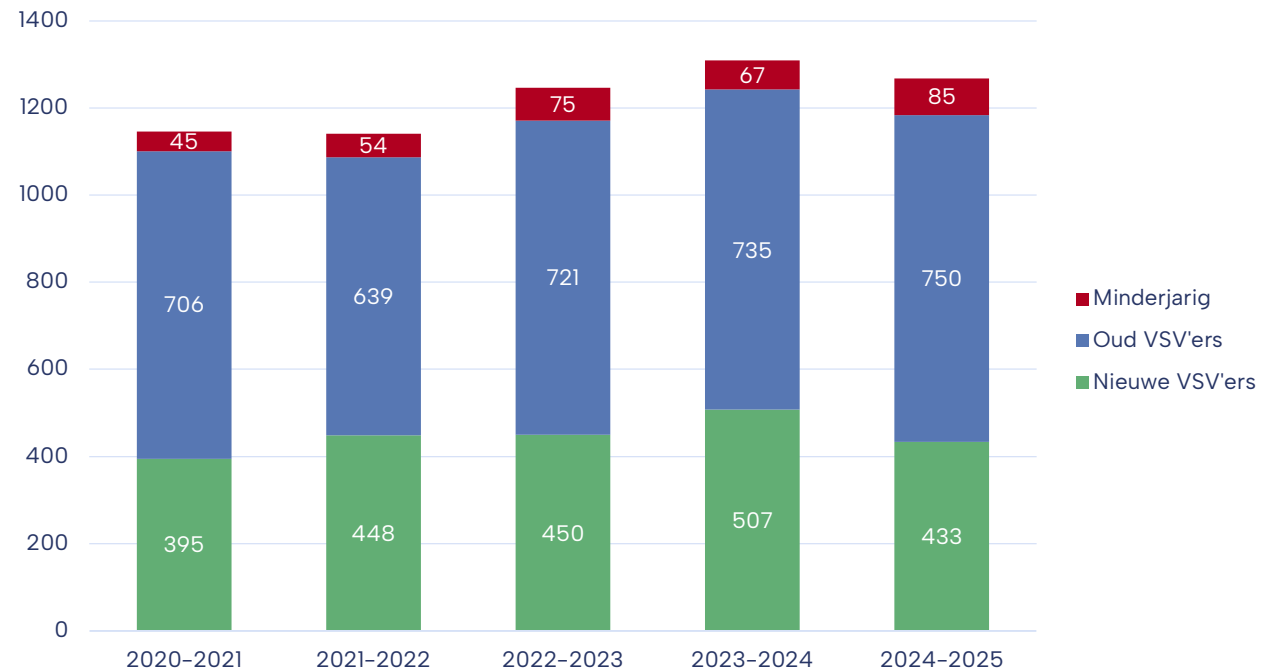
4.4 Onze inzet bij de monitoring van voortijdig schoolverlaters

Jongeren zijn in beeld

Het afgelopen schooljaar zijn de 'nieuwe' en 'oude' vsv'ers gebeld, geappt en thuis bezocht. Het Doorstroompunt heeft het afgelopen schooljaar iets minder jongeren bereikt: in totaal 1248 t.o.v. 1309 jongeren vorig schooljaar. Het afgelopen schooljaar zijn 74% van alle vsv'ers in de doelgroep (nieuw en oud) bereikt. Dit percentage is iets lager dan vorig schooljaar.

Bij alle huisbezoeken die niet slagen, doet de consulent een kaartje in de brievenbus met uitleg over wat we voor een jongere kunnen betekenen. Hierdoor heeft elke jongere de mogelijkheid contact op te nemen. Het afgelopen jaar gebeurde dat bij 11% van de jongeren die niet thuis waren. Gebeurt dat niet, dan komt de consulent na een half jaar opnieuw langs de deur. Daar waar vooraf al zorg is over een jongere, wordt niet lang afgewacht of de jongere zelf contact opneemt en wordt sneller een extra bezoek ingepland.

Veel vsv'ers worden bereikt
Aantal doelgroep bereikt

Monitoring van de dagbesteding van vsv'ers

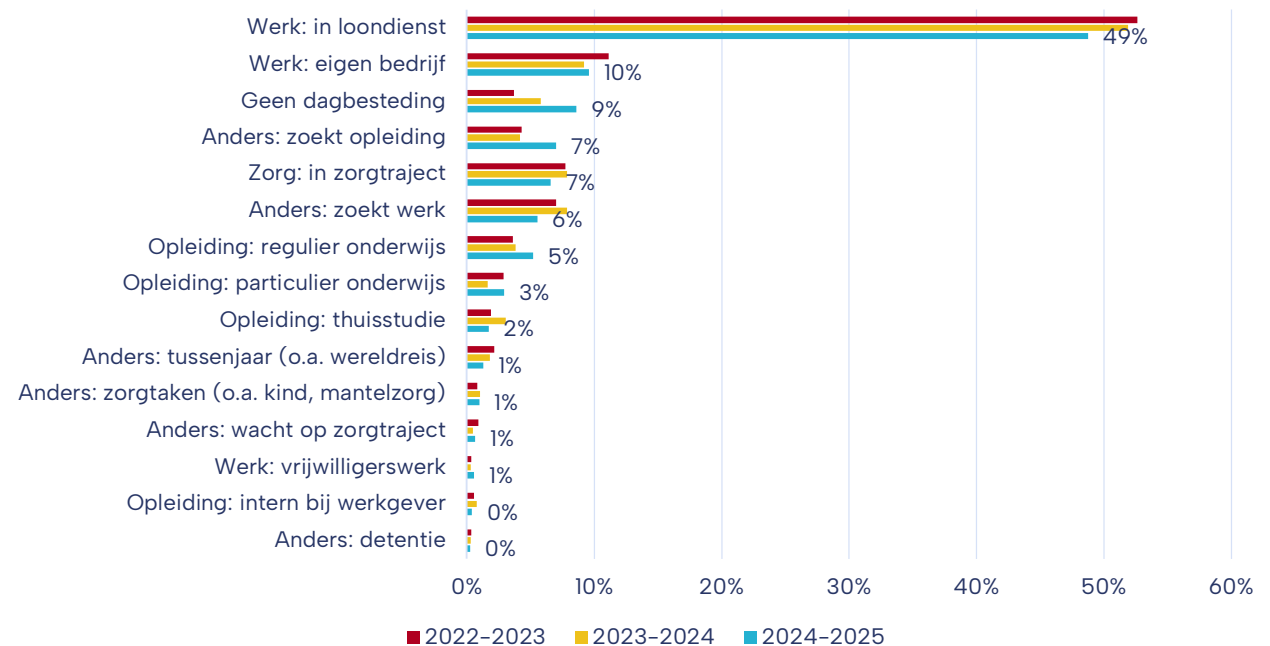
Alle jongeren die wij bereiken, worden bevraagd naar hun dagbesteding. De antwoorden ondersteunen het beeld van de huidige situatie op de arbeidsmarkt. Van de bereikte jongeren is 49 % in loondienst en 10% heeft een eigen bedrijf of is zzp'er. Het percentage jongeren in een zorgtraject is met 7% iets afgenomen (was 8%). Ook zijn er iets minder jongeren werkzoekend. Wel zien we meer jongeren zonder dagbesteding. 9% van de jongeren geeft aan geen dagbesteding te hebben, vorig schooljaar was dit nog 6%.

Jongere

” Ze heeft mij heel goed geholpen met het zoeken van mijn opleiding en bepalen welke opleiding het beste bij mij past.

Veel jongeren werken in loondienst of eigen bedrijf

Antwoord bereikte jongeren over dagbesteding

4.5 Onze inzet bij de monitoring Praktijk- en Speciaal onderwijs

Het Doorstroompunt heeft afgelopen jaar 78 jongeren uit de Pro/VSO doelgroep¹⁷ bezocht of gemonitord in overleg met de school¹⁸. Dit ongeveer hetzelfde aantal als vorig jaar (77). De totale groep is ook ongeveer even groot (107). Het afgelopen schooljaar bleek dat 46% van deze jongeren in loondienst werkt¹⁹. In vergelijking met de vsv'ers, zien we een groter aandeel jongeren in een zorgtraject²⁰ zonder betaald werk en zonder uitkering. Van deze groep geldt dit voor 22% van de 78 jongeren. Binnen de groep Pro/VSO zien we wel een afname ten opzichte van de voorgaande schooljaren. In de meeste gevallen wonen deze jongeren bij hun ouders en voorzien ouders (grotendeels) in hun levensonderhoud.

¹⁷ Jongeren die afkomstig zijn van het PRO/VSO onderwijs, worden onder de huidige wetgeving geen voortijdig schoolverlaten. In de nieuwe wetgeving vanaf 1 januari worden zij wel geteld als voortijdig schoolverlaters.

¹⁸ Het RBL onderhoudt korte lijntjes met de PRO- en VSO-scholen in de regio. Zo mogelijk stemmen wij af met de school van herkomst. Deze scholen kennen de jongeren goed en hebben een breed werkgeversnetwerk.

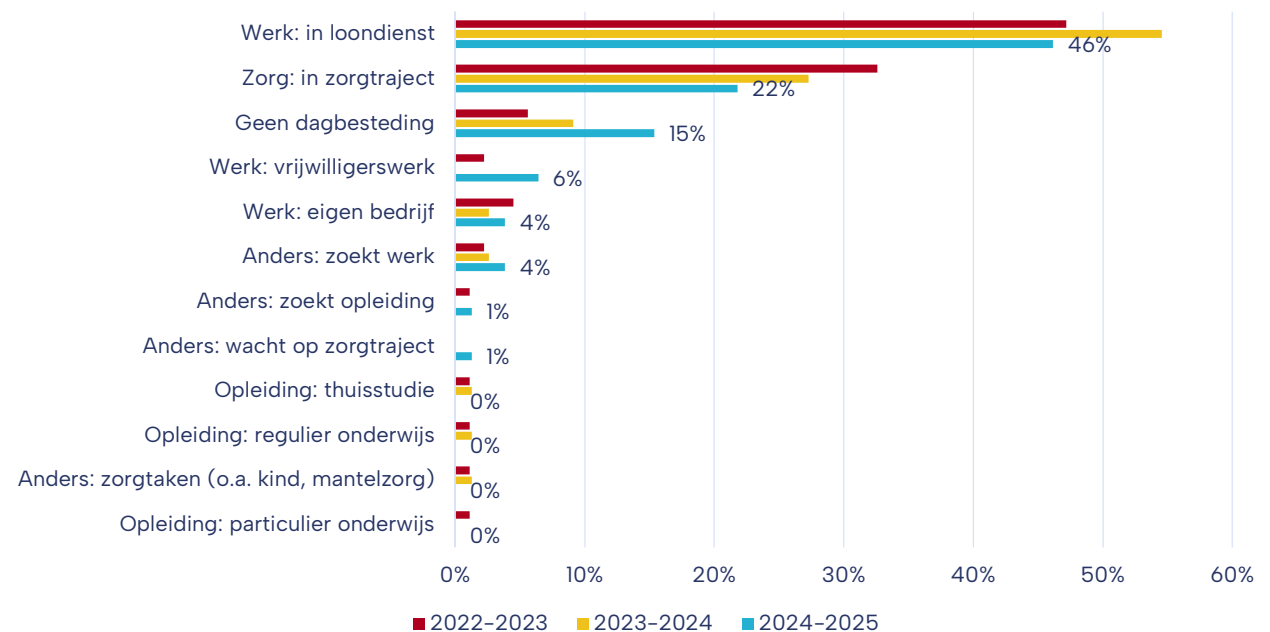
¹⁹ Loondienst kan ook een garantiebaan of beschut werk zijn.

²⁰ Het RBL registreert niet het "soort" Zorgtraject. Het kan gaan om jeugdzorg, medische ondersteuning enz.

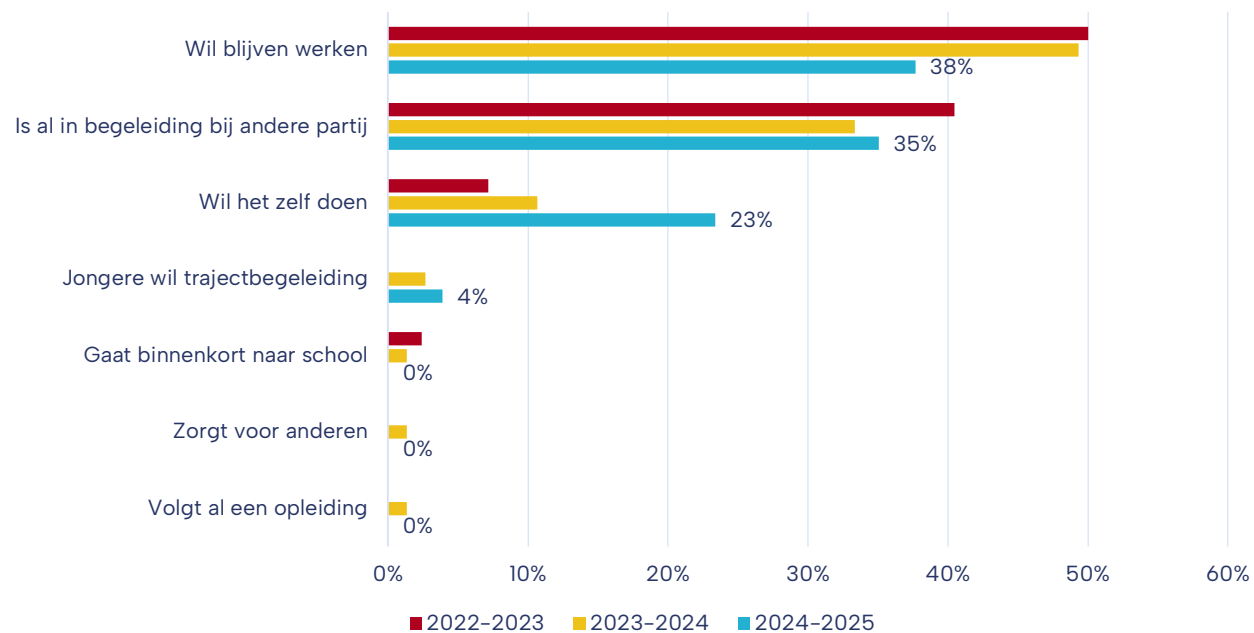
Ook aan de jongeren uit de Pro/VSO groep wordt begeleiding aangeboden. Slechts 4% van de jongeren geeft aan behoefte te hebben aan begeleiding. Zo'n 38% van deze jongeren geeft

aan liever te blijven werken en daarom geen behoefte te hebben aan begeleiding. Een groot deel (35%) van deze jongeren is al in begeleiding bij andere partijen.

Meer pro/vso jongeren aan het werk
Dagbesteding oud-pro/vso jongeren met uitstroomprofiel werk

Trajectbegeleiding of andere wens? Antwoord op vraag wat oud-pro/vso jongeren willen

4.6 Onze inzet bij de begeleiding van jongeren tot 23 jaar

Het Doorstroompunt zoekt contact met jongeren door hen te bellen, appen of thuis te bezoeken. Aan de jongeren wordt begeleiding aangeboden. Ook jongeren die werken²¹ of jongeren die nog niet in staat zijn om terug te keren naar het onderwijs konden rekenen op ondersteuning. Belangrijke kenmerken van de begeleiding zijn: uitvinden wat de jongere motiveert, hierop inspelen en aansluiten op de wensen en mogelijkheden van de jongere. Voor jongeren zonder dagbesteding kan begeleiding naar werk of een ander ondersteuningstraject meer passend zijn dan (direct) terugkeren naar het onderwijs. De begeleiding is altijd op vrijwillige basis. Meerderjarigen zijn immers niet langer leerplichtig. In de trajectbegeleiding wordt vanzelfsprekend nauw samengewerkt met gemeenten en andere lokale en (sub)regionale organisaties.

Indien een jongere open staat voor een begeleidingstraject volgt een intakegesprek. Hierin worden alle leefgebieden uitgevraagd en doelen gesteld waarbij de uitkomst de basis is voor verdere begeleiding. Het Doorstroompunt begeleidt met name jongeren richting passend onderwijs en/of werk. Dit jaar is één van de consulenten opgeleid en gecertificeerd tot verandercoach, van de VR-Toekomstkamer. Dit is een innovatieve coachmethodiek met behulp van virtual reality²². Deze methodiek kan nu ingezet worden in de begeleiding van jongeren. Ook is er een start gemaakt met het ondersteunen van jongeren (zonder schoolinschrijving) en werkgevers bij het aanvragen van Praktijkverklaringen.

Jongere

” Deze ervaring heeft mij goed aan het denken gezet en ze is daar onmisbaar in geweest. Ik heb goede, duidelijke informatie en antwoorden gekregen en ik voelde mij goed verzorgd zonder dat het te veel werd of het gevoel kreeg dat ik gepusht werd.

Wanneer zich onderliggende problematiek voordoet die de begeleiding naar school of werk belemmert kan het voorkomen dat in samenspraak wordt besloten de jongere door te verwijzen naar gemeente en/of hulpverlening.

Denk hierbij aan psychiatrische klachten, schuldenproblematiek of verslaving. Onze consulenten hebben uitgebreide kennis van de sociale kaart. Zij kunnen jongeren informeren en verbinden met professionals, instellingen en welzijnorganisaties voor de juiste expertise en ondersteuning.

²¹ Er zit een vertraging in de verwerking gegevens die wij aangeleverd krijgen. Jongeren die volgens de data geen werk hebben, kunnen op het moment van bezoeken inmiddels aan het werk zijn. Aan alle jongeren wordt begeleiding geboden, ook als ze inmiddels werken.

²² Voor meer informatie, zie deveranderkamer.nl

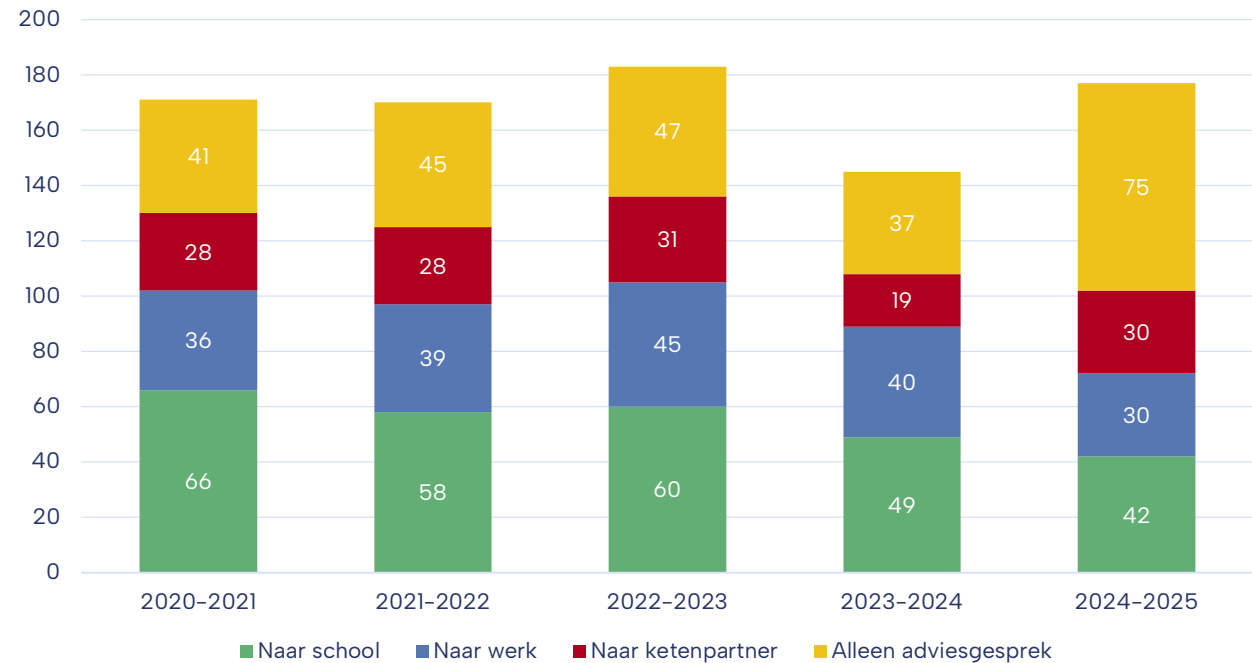

Resultaten trajectbegeleiding

Ten opzichte van vorig jaar zijn iets meer jongeren gesproken. In de resultaten zien we echter dat veel jongeren voldoende hebben aan een adviesgesprek en het daarna verder zelf willen regelen.

Dit jaar zijn 102 jongeren succesvol begeleid richting school, werk of aansluitende begeleiding van een ketenpartner. Voor 75 jongeren was één adviesgesprek voldoende.

Meer adviesgesprekken
Resultaten begeleidingstrajecten, per jaar

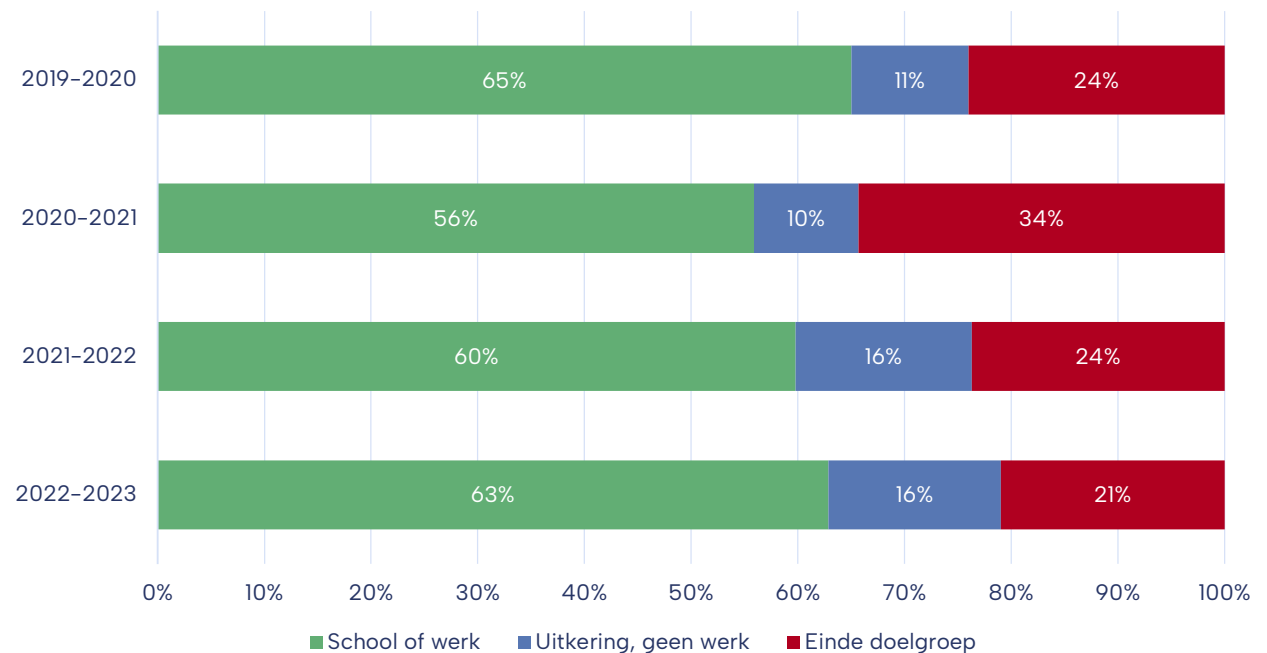

Trajectbegeleiding is vaak duurzaam

Ons doel is dat de resultaten van onze begeleiding duurzaam zijn. Daarom is het goed om te checken hoe het met de jongeren gaat die in vorige schooljaren begeleid zijn. Zitten zij een tijdje later nog steeds op school? Is het gelukt om werk te behouden? Om een antwoord te krijgen op deze vragen, monitort het RBL de dagbesteding van jongeren ook ná beëindiging van het begeleidingstraject.

Van de jongeren die in 2022-2023 met positief resultaat begeleid zijn, is 2 jaar later 63% nog steeds op het goede spoor (school of werk). 16% had geen school of werk meer en soms een uitkering (2%). Over 21% van de trajecten kan het RBL geen uitspraken doen, omdat deze jongeren niet langer behoren tot onze doelgroep. Zij zijn verhuisd naar een andere Doorstroompunt-regio of zijn 23 jaar geworden.

Trajectbegeleiding is vaak duurzaam
Jongeren succesvol begeleid naar school of werk, 2 schooljaar later

4.7 Pilots in voorbereiding op nieuwe doelgroep 23–27 jaar

Gemeenten hebben de afgelopen jaren via de tool ‘jongeren in beeld’ de mogelijkheid gekregen gegevens te verkrijgen van jongeren tussen de 23 tot 27 jaar die geen werk, startkwalificatie of uitkering hebben²³. Het in contact komen met de jongeren kan het duwtje in de rug zijn om stappen te zetten richting terugkeer naar onderwijs, werk, hulpverlening of een andere zinnige dagbesteding.

Door het begeleiden van jongeren naar onderwijs, werk of leerbaan wordt voorkomen dat jongeren een beroep moeten doen op een uitkering of langdurig geen dagbesteding hebben. Met het behalen van een startkwalificatie of branchegericht certificaat is de kans dat jongeren volwaardig participeren in de samenleving veel groter dan zonder startkwalificatie.

Veel van de jongeren tot 27 jaar zijn eerder in beeld geweest bij het Doorstroompunt. Door de pilots is het afgelopen jaar meer ervaring

opgedaan met de nieuwe doelgroep, zodat RBL en gemeenten zich goed kunnen voorbereiden op de nieuwe wettelijke taak.

Het RBL heeft door deze pilots inzicht in de dagbesteding van jongeren van 23–27 jaar. Opvallend is dat het percentage jongeren dat prijs stelt op begeleiding vergelijkbaar is met de reguliere doelgroep van 18 tot 23-jarigen. Ook jongeren die geen begeleiding wensen reageren veelal positief op het bezoek aan de deur. Daarnaast waren ook ouders opvallend positief. Met regelmaat werd aan jongeren

of ouders een advies gegeven over mogelijke ondersteuningsmogelijkheden, ook wanneer jongeren geen prijs stelden op een begeleidingstraject.

Het afgelopen schooljaar heeft het Doorstroompunt voor de groep 23–27 jaar pilots uitgevoerd in opdracht van de gemeenten: Leiden, Noordwijk, Katwijk, Hillegom, Lisse en Teylingen. In de Duin- en Bollenstreek in opdracht van en in samenwerking met Provalu. De resultaten van de pilots worden per kalenderjaar aan de betreffende gemeenten en Provalu gepresenteerd.

²³ Jongeren in Beeld (inlichtingenbureau.nl)

5

Samenwerking Voortijdig schoolverlaten

Boven op de samenwerking tussen alle partijen (scholen, gemeenten en Doorstroompunt) worden gezamenlijk extra maatregelen ingezet in het regionale vsv-programma 2021-2024.²⁴ In dit programma wordt in regionaal verband samengewerkt door mbo-instellingen, gemeenten en ketenpartners om voortijdig schoolverlaten tegen te gaan.

Vanaf 2020 t/m 2025 financieren onze 11 gemeenten, aanvullend op het regionale vsv-programma, gezamenlijk een aantal vsv-projecten en een maatwerkbudget (scholing op maat voor vsv'ers). Het doel hiervan is het voorkomen en verder terugdringen van voortijdig schoolverlaten. De projecten en het maatwerkbudget richten zich met name op kwetsbare jongeren. Het RBL is beheerder van de middelen en zorgt voor de inhoudelijke afstemming met gemeenten. De gemeenten beslissen over de inzet.

²⁴ In verband met de veranderende Doorstroompunt-wetgeving, te verwachten vanaf 2026, is het VSV-programma verlengd in 2025. Het nieuwe vsv-programma zal starten in januari 2026.

Voortgang en monitoring van zowel regionale als gemeentelijke vsv-projecten vindt plaats in de Regiegroep vsv, waarin bestuurders van gemeenten en het onderwijs participeren. Hierdoor worden de projecten in samenhang ingezet.

In de “Aanpak jeugdwerkloosheid”²⁵ werken de gemeenten, mboRijnland, UWV²⁶, SBB²⁷ en het RBL sinds vier jaar regionaal samen. De nieuwe wet ‘van school naar duurzaam werk’ stelt ook eisen aan de samenwerking tussen de “vsv-regio” en de “arbeidsmarktregio”. Vanuit het regionaal programma is de voorwaarde dat de samenwerking tussen alle betrokken partijen wordt vastgelegd in het nieuwe regionaal programma (voorheen vsv programma). In het nieuwe regionaal programma krijgt de ‘begeleiding naar werk’ een grotere rol. Vanaf 2024 werken het Doorstroompunt, scholen en de arbeidsmarktregio intensief samen, om voorbereidende stappen te zetten voor de wetswijziging.

²⁵ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2021/07/06/werkagenda-jeugdwerkloosheid>

²⁶ UWV staat voor Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen.

²⁷ Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs (SBB) werkt samen met diverse partners uit het onderwijs en het bedrijfsleven aan optimale aansluiting van het beroepsonderwijs op de arbeidsmarkt.

5.1 Regionale gemeentelijke vsv projecten

Sinds 2019/2020 t/m 2025 financieren de gemeenten gezamenlijk vsv-projecten, aanvullend op het reguliere vsv programma. Het RBL is verantwoordelijk voor het beheer van deze middelen. De inzet wordt bepaald in het AO-onderwijs. De resultaten van de projecten worden gedeeld in de Regiegroep VSV, zodat de projecten in samenhang met het vsv programma kunnen worden ingezet. Onderstaand een overzicht van de verschillende projecten uit schooljaar 2023–2024 en de uitgevoerde activiteiten voor jongeren uit de doelgroep.²⁸

Nazorgcoach ISK Duin- en Bollenstreek

Vanuit de ISK stromen jongeren door naar het mbo. Zij worden door, een voor hen bekende docent van de ISK, begeleid bij de overgang naar het mbo; de nazorgcoach. De begeleiding richt zich op alle aspecten die van belang zijn om uitval te voorkomen. De nazorg kan het gehele schooljaar ingezet worden.

²⁸ Met de partners worden meestal afspraken gemaakt op jaarbasis. De resultaten van deze projecten worden ieder half jaar gepresenteerd in de Regiegroep vsv.

Shout

Op locatie mbo Lammenschans²⁹ kunnen studenten terecht met vragen over financiën (zoals leermiddelen 18-/18+, DUO, geen laptop). Shout ondersteunt de studenten door met hen de voorliggende voorzieningen aan te spreken, in het geval deze niet van toepassing zijn, worden andere oplossingen opgestart. Het resultaat is dat deze jongeren hun leven op orde krijgen en houden. Gemotiveerd deelnemen of actief blijven deelnemen aan onderwijs en zelfredzaamheid.

²⁹ Met de gemeente Leiden is afgesproken dat studenten op de overige locaties van mboRijnland, ondersteunt worden door SOL.

Forward in het mbo

Forward voor mbo–studenten is een training om jongeren te ondersteunen bij een passende studiekeuze of vervolg studiekeuze. Het gaat hierbij om jongeren die nog op het mbo zitten én om jongeren die eerder al uitgevallen zijn. De training wordt uitgevoerd in samenwerking met mboRijnland. Het programma heeft dit jaar een ‘update’ gekregen en is aangepast.

Pluscoaching

Het doel van pluscoaching is vsv'ers met persoonlijke problematiek voor te bereiden op een terugkeer naar school of werk. Dit kan bijvoorbeeld zijn: gezinsproblemen, leerproblemen, gedragsproblemen, verslavingsproblemen, delinquentie of psychische problemen. Het RBL kan (binnen 3 weken) pluscoaching inzetten voor jongeren zonder schoolinschrijving. Bij zeer zware problematiek is pluscoaching niet de meest passende oplossing en waarschijnlijk niet effectief. In deze gevallen is contact gelegd met een jeugdteam of sociaal wijkteam om andere hulpverlening in te zetten, in overleg met jongeren.

Extra inzet op de entree opleiding

In de nieuwe wet ‘Van school naar duurzaam werk’, komt de nadruk te liggen op de ondersteuning van jongeren in/vanuit mbo1 en mbo2. Veel van deze jongeren komen van het praktijkonderwijs of voortgezet speciaal onderwijs (VSO), en/of hebben een migratieachtergrond. De uitval vanuit deze opleidingen is hoog, de doorstroom naar (duurzaam) werk te laag. Vanaf mei 2024 is het RBL een pilot gestart, met als doel de doorstroom naar duurzaam werk voor deze jongeren te vergroten/versnellen door op een eerder moment meer ondersteuning aan te bieden (zie ook blz. 33).

Contactpersoon mbo

” *We werken echt goed samen in het belang van een student. Heel fijn dat de consulent met ideeën en alternatieven komt die passend zijn als student niet toe is aan regulier onderwijs.*

Scholingstraject op maat: een maatwerkbudget voor vsv'ers

Vanuit het maatwerkbudget kan het RBL een scholingstraject op maat aanbieden aan jongeren die zijn uitgevallen op school. Dit budget is specifiek bedoeld voor een kleine groep jongeren die tussen de wal en het schip vallen. Het gaat om jongeren die de capaciteiten hebben om na het v(s)o door te studeren, maar voor wie dit niet haalbaar is in een reguliere setting vanwege een beperking. Op deze wijze zijn zij alsnog in staat een startkwalificatie of certificaten te behalen. Het RBL heeft samen met de gemeenten de criteria vastgesteld waaraan deze trajecten moeten voldoen.

6

Het RBL als lerende organisatie

Het RBL blijft zich voortdurend ontwikkelen en wil blijven leren.
Ook bieden we ruimte aan onze consultants om zich te ontwikkelen.

Leren van feedback

Net als ieder jaar heeft het RBL feedback opgevraagd bij scholen en samenwerkingspartners. Zowel scholen als ketenpartners beoordelen het RBL met een gemiddeld cijfer van een 8. Onder andere de omgang met alle partijen, ouders en leerlingen, de kwaliteit van de adviezen, het inspelen op de doelgroep en de reactiesnelheid van de consulenten wordt goed beoordeeld. Scholen zijn daarnaast tevreden over het jaarlijkse schoolbezoek en de pro-activiteit van de consulenten. Sommige scholen geven aan dat er harder gehandeld mag worden en dat het RBL partners beter aan de afspraken mag houden. Het RBL is heel tevreden over de ontvangen feedback en blijft altijd kijken waar kansen voor verbeteringen liggen.

Leren van elkaar

We leren niet alleen van onze samenwerkingspartners maar ook van elkaar. Daarom kwamen consulenten werkzaam in het po en vo langs in het werkoverleg van het Doorstroompunt en andersom. Als een van de eerste punten werd de interne overdracht van het vo naar het mbo verbeterd. Er vindt een warme overdracht plaats en er is meer duidelijkheid over wat er nodig is in bijvoorbeeld de registratie.

Ten behoeve van het toekomstig nieuwe beleidsplan presenteerden collega's onderling de uitdagingen, oplossingen en behoeftes. Daarnaast pakten consulenten gezamenlijk thema's en beleidsmatige zaken op, zoals het onderwijs aan nieuwkomers. In ontwikkelgesprekken werken consulenten aan hun ontwikkelpunten en is er gelegenheid om met elkaar te sparren.

Lerende omgeving

Leren en ontwikkelen staat centraal binnen het RBL. Daarom begeleidden we ook afgelopen jaar stagiaires op de werkvloer (in de uitvoering) en gaven we hun de gelegenheid om een eindschrijving te schrijven over een leerrecht gerelateerd onderwerp. Gezamenlijk schoolden wij ons in onder andere suicidepreventie en middelengebruik. Alle medewerkers binnen het RBL brachten daarnaast hun eigen ontwikkelbehoefte in beeld en veel van hen volgden passende scholing hiervoor.

Regio
**Holland
Rijnland**